

DISPUTATIO JURIDICA,
qua
SELECTAS
CONCLUSIONES
FORENSES

PRÆSIDE
DN. JO. BALTHAS. WERNHERO,
D. Prof. Publ. & p. t. Academiae
Pro - Rectore,

Ad D. Septembr. M D C C V I I.

H. L. Q. C.

Publice ventilandas proponet
JOANNES MEYER,
Ratisbonensis.

VITEMBERGÆ SAXONVM,
Typis CHRISTIANI SCHRÖDTERI, Acad. Typogr.

37.

~~1089~~
1094
92 16

7c

1074

DISPUTATIO JURIDICA

de

EFFECTAS

CONCLUSIONES

FORNISES

Praxis

ISIDORUS BARBASTRO

D. Phil. Rob. de ...

Pro-Rector

Wid. ...

M. ...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

37

1095.

CONCLUSIO I.

Bonae fidei Possessor nec hodie de fructibus
consumptis tenetur, quamuis inde locu-
pletior factus sit.

In Re Romano, licet non pau-
cos dissentire sciam, satis puto ex-
peditum esse, b. f. possessorem
eorum fructuum nomine, quos
consumpsit, haudquaquam tene-
ri, utut ex iis locupletatus sit.

Omnes enim leges, quae tales
fructus eidem tribuunt, generaliter ac indistincte lo-
quuntur, nec in illis uestigium restrictionis occurrit;
quo facit in primis *l. 22. C. d. R. P. & l. 4. §. 2. ff. Fin. reg.* ubi
possessor fructus b. f. perceptos consumptosque lucra-
ri dicitur, idemque cum usucapione effectus con-
sumptioni tribuitur in *l. 4. §. 19. ff. d. Usur.* Atqui usuca-
pta domino restituenda non sunt. Nec uero haec
dispositio ratione destituitur; cum possessor fructus
suos, non alienos, quippe qui nunquam domini fun-

A 2

di fuc-

di fuerunt, consumpserit; nec uindicandi Jus, quod dominus habet, ad res non amplius existentes pertinet, § 36. *J. d. R. D. t. ff. d. R. V. l. 70. §. ult. LL. seqq. d. leg. 2.* aliaque actio, qua lucrum ex fructibus rei singularis perceptum exigatur, deficiat. *Struv. Ex. XI. tb. 23.* Alia omnino ratio est petitionis hereditatis, ceu iudicii Uniuersalis, quod praestationes personales continet, & ex fructibus augmentum recipit *l. 1. C. d. hered. petit.* adeoque hi non secus, ac ipsa corpora hereditaria, tanquam in eorum locum surrogati petuntur, ac in restitutionem hereditatis ueniunt, *l. 2. §. 3. de hered. pet. Hilig. in Donell. l. 19. c. 13. lit. C. & D.* Frustra est, quod obicitur, fructus consumptos non uideri, quorum pretium adhuc extat. Hoc enim in personalibus quidem actionibus locum habere potest. *vid. l. 24. §. 4. d. Minor. l. 22. in fin. ff. d. Neg. gest. l. 8. pro emt. l. 28. donat. int. vir. & ux.* Non autem in materia Rei uindicationis; ubi omnes fructus consumpti esse intelliguntur, quorum corpora non amplius extant. Cumque possessor opinione domini, adeoque b.f. fructus consumpserit, nec indebitum aliquod hic subest, ut non obstat *l. 15. pr. l. 26. §. 12. d. Cond. indeb.* nec cum alterius iniuria locupletari intelligitur, sed is sibi suaeque negligentiae imputare debet, quod non maturius rem suam repetiit. *l. 136. l. 203. ff. d. R. l.* Sed utrum haec Juris Romani dispositio contrario usu hodie sublata sit, nunc inuestigare iuuat. Est uero haec communis persuasio, mores hodiernos ab illa recessisse, eosdemque naturalem aequitatem secutos consumptorum quoque fructuum restitutionem b.f. possessori iniungere, in quantum sc. ex illis locupletatus sit. Quod ita contrario usu introductum esse, praeter ceteros testan-
tur

1090.
tur *Habn. ad Wesenb. t. d. R. V. N. VII. Struv. S. I. C. Ex. II. 1b.*
23. idemque non modo in Saxonia, sed etiam in imperio alibi & in ipsa Camera obtinere, monet *Dn. a Lynck. Anal. ad Struv. c. 1.* ac testem citat *Deckberr. Relat. Camer. 2. n. 50. Hopp. ad S. 35. I. d. R. D. Us. bod.* eumque in modum *Scabinos Lipsienses* respondere, testis est *Phipp. Eclog. ad Inst. c. 5.* ac praeiudicium de Anno 1622. adiungit. Idem de foro Saxonico testatur *Dn. Thomaf. ad Huber. Prael. ad Inst. t. d. R. V. pos. 33.* & praeiudiciis aliquot confirmat *Carpz. 3. 32. d. 28. in fin. Harém. Pistor. l. 4. g. 25. seq.* qui duo postremi Iuris Ciuilis quoque dispositioni illam opinionem congruere contendunt. Enimvero sicuti *Dd.* de Praxi LL. contraria simpliciter & sine praeiudiciis testantibus non facile credulitatem meam addicere soleo, ita, quae ad ducta sunt Collegiorum Responfa, ex solo Lipsiensi Scabinatu petita sunt; & contra, Iuris Romani sententiam forensi usu receptam esse, monet *Arius Pinellus ad l. 1. C. d. Rescind. uend. P. 2. c. 4. n. 6.* in eamque in Frisia iudicatum refert *Io. a Sande l. 3. Rer. iud. c. 15. def. 1. Add. Vinn. Sel. Qu. L. I. c. 26. in fin.* nec unquam b. f. possessorem, in quantum locupletior factus est, condemnatum, se meminisse dicunt *Petr. Barbosa ad l. 8. pr. p. 2. n. 48. ff. solut. matrim. Peregrin. d. Fideicommiss. art. 44. n. 114. Francisc. Gallus Tr. d. fruct. Disp. 12. art. 36.* Accedit noua, eaque non mediocri difficultas ratione modi, quo illud, in quantum locupletior quis factus est, computari ac aestimari debeat; cum quidem alii usuras pretii, quo praedium comparatum est, nec non impensas fructuum deducant, ac id, quod superest, restituendum esse uelint; qua ratione, si praedium 200. thaleris emtum est,

A 3

& 30.

8001
& 30. hoc anno fructuum nomine percepti, sed 8. in illos impensi, deductis 10. ceu legitimis usuris & 8. tanquam impensis fructuum, quoad reliquos 12. possessor hoc anno locupletatus esse intelligitur; alii contra in tantum eum locupletiozem uelint, in quantum fructus ex alieno praedio perceptos in suam utilitatem conuertit, eosdem sumptus de suo facturus, si uel maxime rem alienam non possedisset, ut hinc consumptiones illae deducendae ueniant, quas alias omissurus, nec de suo facturus erat; cum utique maior hominum pars, ubi aliqua bonorum accessio facta est, aliquanto lautius uiuere soleat; quod quatenus factum sit, nisi totius patrimonii ratio inearur, nemo facile inuestigauerit. Quid igitur, quaeso, in hac tanta incertitudine, ubi Doctorum de contraria Praxi testimonium tam uarium ac multiplex est, consultius fuerit, quam Iuri Romano intrepide insistere, cuius non alia abrogatio est, quam per legem, aut consuetudinem contrariam, quae liquido doceri possit? His certe momentis impulsus Ordo Vitemb. non solum semel iterumque in sententiam Iuris Rom. respondit, sed etiam in posterum eam constanti iudicio sequi ac pronunciando obseruare decreuit. Ita Mens. Nou. 1698. ad consultationem Regiminis Sonnenburgensis. Verb. Sent. Obgleich einiger Rechtsgelehrten Meinung nach auch die b. f. Possessores dasjenige / in quantum ex fructibus perceptis & consumtis locupletiores facti sunt, zu erstatten gehalten. Diueil aber demnoch die angezogene Doctrin in denen Rechten nicht gegründet; inmassen die de Iudicio Uniuersali handelnde Textus Iuris auff die iudicia singularia nicht süglich zu ziehen / und die Praxis contraria a Iure. Communi auff

1097.
auff welche sich einige beruffen / keines weges / wie recht /
dargethan und bewiesen. &c. Fundem in modum M.
Apr. 1707. in causa George Thorings contra Jonas
Liermann sententiam dixit. Verb. Sent. Daß Kläger
dasjenige / so ihm zu erweisen anferlegt / und er sich ange-
maßet / zur Nothdurfft erwiesen; Derowegen Beklagter
die libellirte Hufe nebenst denen darvon eingehobenen bey
ihme in natura annoch vorhandenen und nicht verjährten
Nutzungen / Klägern abzutreten / sowohl von Zeit der Kriegs
Befestigung de fructibus perceptis & percipiendis
Rechnung abzulegen / nicht weniger die durch diesen Pro-
cess verursachte Unkosten nach vorgehender derselben Li-
quidation und richterl. Ermäßigung zu erstatten schuldig.
W. N. W.

CONCLUSIO II.

Minor aduersus fatale, licet secunda uice
lapsum, in integrum restituitur.

Ut aliquis in integrum restitutionis modus sit,
nec res in infinitum abeat, si semel restitutio denegata sit, amplius peti nequit, l. 1. C. si saep. in integr. restit. post. ibique Brunnem. n. 6. Ordin. Cam. P. 3. T. 52. Mynsing. Cent. c. 52. Nisi scil. noua causa subsit, quae uel emergat, uel nunc demum ad notitiam perueniat; exempli causa, si propterea denegata sit, quia tutores soluendo sunt, eos autem tales non fuisse, aut ex post facto bonis lapsos, appareat, arg. l. 23. ff. d. minor. add. l. 2. C. si saep. in integr. restit. Eiusmodi noua causa est, si contra sententiam, qua denegata est restitutio, appellatio tempore minoris aetatis adhuc omissa fuerit. Tunc enim ad appellandum minor restituendus est, atque adeo in effectu minor

con-

consequitur, quod primo denegatur; quia sic per restitutionem appellationis impugnare potest sententiam, contra quam restitutio ipsi denegata fuerat. Sed licet contra denegatam minor in integrum haud restituatur; tamen aduersus concessam restitutionem noua restitutionis petitio datur per manifestum textum in *l. 7. §. 9. ff. d. minor.* Quod tamen ad restitutionem ab eadem persona denuo petitam restringendum. Nam contra restitutionem ab aduersa parte impetratam alia restitutio non datur; Sic, si u.g. uniuersitas rea in integrum restituta sit, contra id minorennis actor in integrum restitutionem non recte petit, ne ita in infinitum lites protrahantur, & primae restitutionis effectus hoc ipso corruat. uid. *Carpe. Lib. II. Resp. 97.* Vbi obiter mirari licet, quod *Brunnem. ad L. 2. C. si saep. in integr. restit. post. n. 5.* illud se capere non posse, asserat, quomodo communitas contra minorem restitutionem potuerit petere, cum tamen minor contra minorem non debeat restitui per *l. 11. §. pen. ff. d. Minor.* Ergo nec communitas minoris iure nixa. Nam manifestum est, fallere memoratam regulam, quoties unus de damno uitando, alter de lucro captando certat, idque in fatalem neglectu indistincte fieri, & constanter usu fori nostri comprobatum. Fac ergo, uniuersitatem, cuius cum minore intercedit, fatale probationis neglexisse, habebimus casum, quo restitutioni in integrum aduersus minorem locus est. Enimuero, quod diximus, aduersus restitutionem denuo in integrum minorem restitui posse, id refelli uideretur per *l. ult. §. ult. C. d. bon. quaelib.* ubi cautum, si filius aduersus aditionem hereditatis a patre factam in integrum restitu-

tus

tus fuerit, & deinceps approbans uoluntatem patris
 aliam restitutionem petat, eum audiendum non esse.
 At enim hoc speciale est in patre, contra quem satis-
 mel restitutum esse, ob reuerentiam paterham satis
 est. *Pfort. Odd. q. 16. art. 9. Ant. Fab. in Rational. ad l. 7. 9.*
ff. d. Minor. Brunnem. ad cu. l. ult. 1. 24. Neque obstat ge-
 neralitas rationis; *ne ludibria ei leges fiant, saepius ean-*
dem & amplecti & respuere hereditatem cupienti. Nec
 enim hoc raro euenit, ut ratio legis generalior sit,
 quam eius dispositio. Aliquando uero accidit, ut
 non contra datam nec denegatam restitutionem, sed
 tamen super eadem re in integrum restitutio petat-
 ur, e. g. si terminus probationis altera uice praeter-
 lapsus sit; quo casu denuo minorem audiendum esse,
 aequitati cum primis congruit, idque argumentum
cit. l. 2. C. si saep. integr. restit. confirmat. Donell. lib. 21. c. 12.
Martal. 1. Decif. tit. d. restit. c. 79. seq. Sfort. Odd. q. 16. a 8.
Brunnem. ad c. l. 2. C. n. 3. Vnde uulgatum illud, resti-
 tutionis restitutionem haud dari, non aliter uerum
 est, quam quod contra denegatam nemo in integrum
 restituatur; quin enim in eadem causa ac super eo-
 dem fatali saepius in integrum restitutio eidem per-
 sonae concedi possit, nihil impedimento est. In
 quam sententiam a Curia Prou. Sax. quae Vitember-
 gae est, Term. Quasimod. 1706. pronunciatum est.
 Verb. Sent. Dasß Besl. gestallten Sachen nach an der
 ihnen nachgelassenen Bescheinigung sich nicht versäumet/
 sondern damit annoch zu zulassen. B. R. W.

B

CON-

CONCLUSIO III.

Vidua, quae portionem statutariam accepit, propter debitum a marito contractum conueniri nequit.

Veritas asserti huius, quod multis neutiquam probari scio, hoc fundamento imprimis nititur, quod uidua ex bonis defuncti mariti portionem non iure hereditario, sed statuario, adeoque iure singulari capit; indeque mariti heres proprie uocari nequit. Id quod pridem obseruauit praeter ceteros *Modest. Pistor. P. 1. Q. 3. n. 12.* necnon *Carpz. P. 2. C. 32. D. 22. n. 2. seqq.* Quo praestructo manifeste consequitur, non teneri uiduam ad aes alienum a marito contractum, ne quidem pro rata, dissoluendum; cum hoc onus nonnisi illis, qui defuncti personam repraesentant, h. e. heredibus incumbat. Conf. omnino *Mev. ad Jus Lubec. P. 2. t. 2. § 12. n. 244. seqq.* Vnde, cum sapenúmero fieri soleat, ut a creditoribus defuncti moueatur actio contra die *Wittbe und Erben* / si appareat, uiduam non nisi statuariam portionem accepisse, pronuntiandum fuerit: daß die Klage wieder mit *Wittbe nicht statt hat.* Sed quia portio statutaria nonnisi deducto aere alieno debetur, adeoque uidua plus iusto accipit, quae, nondum facta illius deductione, portionem capit; hinc heredes, qui creditoribus defuncti satisfecerunt, regressum suum aduersus uiduam habent, ratamque eius per conditionem indebiti repetere non prohibentur. In quam sententiam M. Jun. 1706. in causa *Barbaren Wolffin* / contra *Sophien Müllerin* ad consultationem der *Wegschischen Gericht* ten zu *Reichenbach* Ordo *Vitembergensis* respondit.
Verb.

1099.
Verb. Sent! Daß gestalten Sachen nach und in Ansehung / daß Klägers selbst eigenem Anziehen nach Fol. 282. seq. Bessl. Principalin portionem statutariam erketzet / also eigentlich vor ihres verstorbenen Chemanns / Abraham Müllers / Erbin nicht zu achten / folgendes auch secundum doctrinam Mev. ad Jus Lubec. P. 2. t. 2. a 12. n. 244. seqq. Bessl. Principalin als eine Creditricin nicht verhaftet / die erhobene Klage nicht statt hatt. V. N. W. Aliam esse Fac. Jurid. Lips. sententiam, cum eaque nonnullos ex Scabinis, dissentientibus aliis licet, face-re, compertum habeo.

CONCLUSIO IV.

In Processu Executio exceptio incontinen-
ti liquida esse censetur, cuius ueritas
per instrumentum publicum
Notarii probatur.

Dubitatum de hoc est M. Maj. 1707. in causa Wolff Adams von der Thanne contra Balthasar Willshelm von Taffran ad requisitionem Regiminis Martis-burgensis, ubi, instituto processu executiuo ex causa debiti, reus exceptionem solutionis obiecerat, eandemque per instrumentum Notarii desuper confectum probare uoluerat. Sed praeualuit sententia affirmatiua; quod utique eiusmodi instrumentum, tanquam publicum, plenam fidem mereatur, cumque id in aliis negotiis u.g. testamentis nuncupatiuis usu seruetur, quid obstat, quo miuus eadem fides in probanda exceptione illi tribuatur? Vnde in memorato casu instrumenti recognitionem actori Ordo Vitemb. iniunxit; ac simul in euentum reum absoluit.

Verb. Sent. Würde ermeldter Kläger das Vol. sub q
fol. u. seq. befindliche Document recognosciren / inmassen
ihme / seines Vorwendens ungeachtet / sub poena re-
cogniti zu thun obliegt / so ist Befl. von der angestellten
Klage billig zu entbinden und loß zu zehlen. B. N. B.

CONCLUSIO V.

Exceptiones altioris indaginis contra docu-
mentum guarentigionatum oppositae etiam
in Concurfibus Creditorum negligen-
dae ac in reconuentionis iudicium
reiiciendae sunt.

Equidem iudicium Concurfus creditorum uni-
uersale est, in eoque diuersi generis processus atque
ex diuersis plane causis fundamentisque orti simul
uentilantur, multaue contra communes proceden-
di regulas admittit. *Met. P. 6. Dec. 337. n. 3. Salga-
do in Labyrinth. Credit. P. 1. c. 16. 1. 17. seqq.* haectamen
cumulatio salua cuiusque Processus indole ac natura
intelligenda; atque adeo ius creditori ex instrumen-
to guarentigionato quaesitum per aliorum credito-
rum concursum interuerti nequit; praesertim cum
nulla lex uel consuetudo a regula communi hoc in-
passu recedere iubeat, modo non sint eiusmodi ex-
ceptiones, quae creditori iure proprio contra credi-
torem competunt. Tales enim etiam in concursi-
bus per modum separati processus adeoque statim
admittendae ueniunt. Quae sententia hodie non so-
lum in Supremo Appellationum Senatu, sed etiam in
Collegiis Vitembergensibus recepta est; atque ita
d. 10. Aug. 1706. Ordo Vitemb. consultus a Senatu Hay-
nenfi

1100.
nensi in Gebhardt's und Gundens Concurs pronuncia-
uit. Verb. Sent. daß Befl. mit denen vorgeschähsten Ex-
ceptionibus in die Reconuention billig zu verweisen.

CONCLUSIO VI.

Maritus in iudicio non potest, ne quidem
una cum uxore, actum, qui speciale man-
datum requirit, expedire.

Equidem non abnuo, in puncto Iuris ueriores,
esse contrariam sententiam. Neque enim nullibi hoc
lege interdictum, cumque maritus, curator licet uxori
constitutus haud fuerit, bona immobilia uxor
cum ipsa ualide alienare possit, quid, quaeso, impedi-
mento est, quo minus etiam alios actus speciali man-
dato indigentes cum uxore exequi possit? *Rauchbar,*
P. 1. 4. 2. in f. Quod uero ad O. P. S. Tit. 8. attinet, ibi
non de hoc casu agitur, quo uxor praesens est, sed
cum abest, & maritus pro illa, praestita cautione de
rato, comparet. Quocirca res eo redit; si uxor,
absens sit, uel per procuratorem sibi specialiter con-
stitutum, uel per maritum de rato cauentem com-
parere potest. Sed quando ipsa cum marito in iu-
dicio praesens est, nihil ultra opus fuerit, sed uti ea
tum litem marito committere potest, ita poterit ipsa
etiam cum marito, uel potius maritus cum ea prae-
sente litem expedire *B. Ziegl. ad O. P. S. C. 1. uerb. Ge-*
richtlich bestätigt. Cuius auctoritatem secutus Appel-
lar. Senatus A. 1698: ita pronunciauit. *Riun. 1. 8.*
Enunc. 10. Enimuero contraria sententia usu fori Saxo-
nici hodie seruatur, atque adeo non sufficit, si uel maxi-
me maritus, & ipsa etiam uxor simul in iudicio com-
pare-

pareant; sed, si uxor alium curatorem non habeat, maritus ex officio curator constitui solet; quod sic rectius uxori consuli censetur. Vnde si maritus cum cautione rati compareat, & documentum u. g. recognoscendum sit, maritus id nec ui cautionis de rato, quippe quae defectum specialis mandati non supplet, nec cum uxore simul in iudicium deducta, facere potest; sed requiritur, ut curator uxoris constituatur, & deinceps uel ipse cum uxore, uel per actorem ab utraque constitutum recognoscat. Ita Scabini Lipsienses in causa Gottfried Hennigs/ contra Gottfried Bohr und dessen Eheweib/ Christinen / A. 1703; ubi actor hereditatis petitione simul maritum & uxorem conuenerat, & maritus pro se & nomine uxoris cum cautione rati documentum recognouerat, M. Martii 1703. pronunciarunt. Quod praeiudicium habet Dn. Rinin, ad O. P. S. t. 8. Enunc. 10. Ex quo illud etiam sequitur, secundum hanc in Praxi receptam sententiam uxorem cum marito, qui eius Curator haud est, actorem uel procuratorem potius ad negotia iudicialia constituere haud posse. Idem c. I. E. nunc. u. Dn. Berg. ad O. P. S. t. 5. O. S. Not. 1. inf. Quid uero si maritus aut alius Curator mulieris in iudicio aliquid maioris momenti sine speciali mandato gesserit, u. g. iuramentum detulerit, an hoc in eius commodum ualebit, ita, ut, re non amplius integra, u. g. post litem contestatam, idem si uelit, rati habere possit. Ita quidem uidetur ex analogia Juris, tum quod in fauorem suum mulier curatorem accipiat, adeoque hoc in eius odium detorquendum non sit, tum quod in pupilli ac minoris arbitrio sit, contractum cum maiore initum & claudicantem cum tutore deinceps

1101.
inceps uel curatore ratihabere uelit, nec ne; quod pari
fauore ad mulierem applicari posse uidetur. Enim-
uero, sicuti haec facilius fortasse quis largiatur, cum
quaestio est de negotio, quod ex se & natura sua non
potest non meram utilitatem mulieris complecti, u.g.
fatali oblationis ad iurandum, ita dubito, an uigori
ac integritati Iudiciorum conueniat, ut actus sine
sufficienti legitimatione admittatur, qui in alterius
praeiudicium cedere potest; & hinc ob dubiam spem
ratihabitionis incertum est, an subsistere possit, nec
ne. Quod si enim hoc admittatur, iam plana erit,
leges circumueniendi uia, ut curator mulieris con-
sulto illegitimus eius nomine iuramentum deferat,
eo consilio, ut mulier interim libertatem uariandi
saluam retineat. Quamuis enim dicatur ad decla-
randam uoluntatem compelli posse, satius tamen puto
fuerit, ab initio statim actum sic geri, ut ualeat, non ut
elusorius reddi possit. Et sane non intelligo, cur me-
lioris conditionis esse debeat mulier, quam minor;
atqui huius id arbitrio relictum non est, ut actus a solo
curatore gestos, si utiles, approbare, sin minus, im-
probare possit; quin potius ipse semper ualide ob-
ligatur, nec per restitutionem in integrum ipsi,
nisi in subsidium tantum & excusso prius Curatore,
subuenitur. *l. 13. C. de iudic.* Ita Ordo Vitembergensis
ad requisitionem Jo. Martini Helmerten / Gerichts-
Verwalters zu Gamig in causa Samuel Günthers / de-
fens. nomine seines Schweibes / Marien / contra Georg
Nielen. Verb. sent. Diemeil Befl. auf die erhobene Klage
geantwortet / und derselben nicht geständig / so ist Kl. den
Grund darvon / wie recht / zu erweisen schuldig. &c. Und hat
gestalten Sachen nach die unternommene Eydes delation
nicht statt. B. N. W.

CON-

CONCLUSIO VII.

Statutum, in quo certa forma mortis causa
disponendi praescripta est, remedium
I. ult. C. d. Fideic. haud excludit.

Si testator heredem praesentem legato uel fidei-
commissio grauet, subsistit illud, licet nulli testes nul-
laque solemnia interuenerint; quo casu, si alia pro-
batio desit, iuramentum desuper heredi deferri po-
test, iuxta *leg. famosam ult. C. d. Fideic.* Cuius Praxin
usus etiam fori constanter sequitur. *uid. Carpz. P. 3. C. 8.
D. 40. Brunnem. ad c. l. ult. Finckelb. Obs. 51.* Sicuti uero
heredis praesentia expresse requiritur, ita coheredi
absenti credulitatis iuramentum deferri nequit, licet
fortasse coheredes ipsius fateantur, se ex ore testato-
ris ultimam ipsius uoluntatem auduisse, utut Scabinos
Jenenses A. 1700. aliter respondisse, memoret *Dn. Ri-
ain. ad O.P.S. t. 8. Enunc. 7. idemque de Facult. Jurid. Jenens.
Teſte, Schilt. Ex. ad ff. 40. Append. sub Num 2.* Quid, si
uero alicubi priuilegium uel statutum extet, quo cer-
ta forma legandi definita est, u. g. quod nemo sine
praescitu Senatus & praesentia duorum Senatorum
ultimam uoluntatem condere debeat; anaetio *ex c. l.
ult. C.* exclusa intelligitur? Quod negandum esse e-
xistimo, cum priuilegium & iura eiusmodi statutaria,
ceu a Iure communi exorbitantia, strictissime inter-
pretanda atque adeo neutriquam proferenda sint
ad casum modumque disponendi Iuris Civilis singu-
larem, quo plerumque ipse heres sibi iudex constitu-
itur, praesertim cum finis eiusmodi statuti sit, ut frau-
des & doli, futuraeque lites praescindantur, quem
&

1102
& nostro casu obtinere, in aprico est. Ita Ordo Vi-
tembergenſis a Senatu Zittaviendiſi conſultus in cauſa
Hansſ. Döſlers in Väterlichen Gewalt ſeiner 4. Un-
mündigen Kindere und Conf. contra Eliſabeth Döſlerin;
ubi exceptionem non competentis actionis propter
eiſmodi ſtatutum reus in uim litis ingreſſum impedi-
tis oppoſuerat, hac inſuper habita, neceſſitatem li-
tem conſtandandi eidem iniunxit, Menſ. Septemb.
1706.

CONGLVSIO IIX.

Instrumenta realiter producta communia.

ſiunt, adeoque, inuito aduerſario, qui

illa recognoscere paratus eſt, reuo-
cari non poſſunt.

Quando teſtes realiter producti ſunt, *Beroi in C.*
licet cauſam n. 77. X. d. probat. Men. P. 8. Dec. 3. n. 6.
citra partis aduerſae conſenſum reuocari haud poſ-
ſunt. Quippe per realem eiſmodi productionem
teſtes alteri parti communes ſiunt, ita, ut pro utra-
que parte reſpondere debeant, neque id ius aduerſa-
rio quaeritum per reuocationem eidem auferrī po-
teſt. *Meu. c. l. Berl. P. I. Concl. 38. n. 50. Carpz. Proc. t. 3. a.*
1. n. 132. Ord. Proc. Sax. t. 20. §. 5. verſ. Ebenmäßiſig ſoll. Ne-
que uero non idem de instrumentis quoque dicen-
dum eſt, ut, cum non verbaliter, ſed realiter produ-
cta ſiunt, eadem, altero inuito, reuocare amplius haud
liceat. *B. Swendend. Proc. Fib. p. 1462.* Cenſetur autem
realis eorundum productio facta eſſe, quando produ-
cens originalia in termino exhibuit, ad quae recogno-
ſcenda aduerſarius paratus eſt; Nam ſi is recognitionem

C

mem

nem detractet, nulla ratio apparet, cur alter non
& ipse instrumenta omittere, eademque reuocare,
queat; cum utique inuito beneficium haud conferri
intelligatur. add. *Pacian. de prob. l. i. c. 66. n. 116. seq.* Ita
Domini M. Sept. 1704. in causa Annen Marien Naso
contra Annen Marthen Naso.

CONCLUSIO IX.

Agnatis in Feudo ui Juris protimiseos etiam
ius offerendi aduersus creditorem pi-
gnoratitium, eiusve emtorem
competit.

Equidem leges, quibus de iure protimiseos cau-
tum est, de solo casu uenditionis loquuntur, ad quem
illud eo magis restringendum esse videtur, quod per
id facultas de rebus suis disponendi coarctetur;
atque aliud omnino sit venditio, aliud oppignoratio.
Sed contraria tamen sententia usu, praesertim in Sum-
mo Appelationum Iudicio, invaluit, quae analogiae
Iuris maxime congruens est; quia ius pignoris in feudo
cum iure distrahendi connexum est. *l. i. ff. C. d. Di-
stract. pign.* Vnde etiam oppignoratio sub alienationis
vocabulo comprehendi solet. *l. ult. C. d. reb. alien. non
alien.* In quam sententiam respondit Ordo Vitena-
bergenfis M. Ian. 1707. ad requisitionem des Königl.
Schwedischen Hoff-Gerichts zu Greiffswalde in causa
Carl Albrechts von Noctowitz/ contra Georg Friedlieb von
Friedeberg. Verb. Rat. dec. Hierüber daß dem Agnato bey
einem Feudo das ius offerendi wieder den Creditorem
pignoratitium, oder dessen emtorem zustehe/ der analo-
giae Iuris gemäß/ in Erwegung/ daß das Ius pignoris
so auf

1103.
so auf dem Feudo hauffet / mit dem iure distrahendi verknüpfet / in gleichen die Oppignoratio sub vocabulo alienationis mit begriffen / also secundum regulas bonae interpretationis, das Ius protimiseos, ungeachtet solches sonst allein in casu venditionis statt hat / ad oppignorationem, als welche in effectu iuris pro venditione geachtet wird / billig zu erstrecken / dergestalt / daß / gleich wie einem Agnato, wenn der Kauff würcklich geschieht / solchen zu hinterziehen / oder auch in gesetzter Frist das Lehn von dem extraneo emtore zu retrahiren freysethet / also demselben vielmehr die auf dem Lehn hauffende Schulden zu Vermeidung der bevorstehenden würcklichen Vereußerung zu tilgen / das Lehn in des Schuldners dominio zu erhalten / und sich dargegen in des frembden Creditoris Recht / biß zur erfolgten Wiederzahlung zu setzen / unbenommen.

CONCLUSIO X.

Poenam desertionis haudquaquam incurrit, qui in oblatione ad iurandum aduersarium sub formula, *ad videndum iurari*, citari non petiit.

Equidem haec formula in O. P. S. habetur, sed non praecise forma, quae per aequipollens adimpleri nequeat, praescripta est. Secus ac Scabini Lipsienses sentent, qui eam ita necessariam putant, ut, illa omissa, iuramentum pro deserto habeant. Vnde A. 1705. ad requisitionem des Raths zu Döbenburg in causa Barbaren Zahnin contra Margarethen Eichelbornin / cum rea, cui iuramentum fuerat delatum, petiisset, ut actrix citaretur ad terminum iurandi gebüh-

201
rend / hac formula: ad videndum iurari, omiffa, licet actu etiam deinde iurasset, tamen iuramentum pro deserto habuerunt, ac ream condemnarunt. Quam sententiam in instantia Leuterationis Ordo Vitemb. correxit; Verb. Sent. Nunmehr aus denen Acten und derer Partheyen rechtl. Einbringen so viel zu befinden / daß Befl. Principalin an dem zuerkandten Eyde sich nicht versämet / also dever libellirten iniurien halber 5. Thal. samt denen Unkosten zu erstatten nicht schuldig / noch auch 8. Tage lang mit Gefängniß / oder umb 4. N. sch. zu bestraffen / sondern es ist dieselbe / weil sie angeregten Eyd allbereit würdlich abgeschwohren / von der angestellten Klage billig zu entbinden / und loß zu sprechen / compensatis expensis. D. R. W.

CONCLUSIO XI.

Intuitu laudemii domino non competit hypotheca tacita.

Equidem non desunt, qui domino eiusmodi hypothecam tribuere velint, quorum tamen opinioni refellendae vel hoc unum sufficit, quod lex de eiusmodi hypotheca fileat; hypothecam vero tacitam sine legis dispositione constitui haud posse, tralatitium habetur. Add. *Frantz. Tr. d. laudem. c. 24. Klock. ad Errar. l. 2. c. 42. n. 99.* Ita censuit Ordo Vit. M. Mai. 1707. in causa Gottfried Schwalts contra Daniel Berckmeister ad consultationem Capituli Magdeburgensis; aliter ac Scabinis Lipsiensibus videtur; qui, intuitu laudemii, tacitam hypothecam, absque tamen praelationis iure, competere putant; teste *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 45. En. 1.* Sicuti etiam in Ducatu Magdeburgico per *Ord. Proc. Cap. 48. Class. 1. §. 15.* laudemium inter onera realia expressse

1104.
presse refertur. Verb. Dergleichen *Onera realia*, als die
Seynwaaren &c.

CONCLUSIO XII.

Possessionatus sub litis ingressu, si, lite pen-
dente, possessionem vendat, aut faculta-
tibus labatur, satisfare tenetur.

Equidem contrarium in theoria verius est, pro-
pter manifestam *l. 15. §. ult. ff. qui satisfac. cog.* Cuius haec
verba sunt: *Possessor autem quis, nec ne, fuerit, tem-
pus cautionis spectandum est. Nam sicut ei, qui post cau-
tionem possessionem vendidit, nihil obstat; ita nec prodest
ei, qui post cautionem possidere coepit.* Cuius legis
sensus simplicissime huc redit, quod in diuidi-
canda immunitate a satisfactione ad illud tempus,
quo cautio alias regulariter exigitur, respicien-
dum sit, ita, ut satis sit, si quis tunc immobilia possi-
deat, licet eadem deinceps, durante lite, alienet; &
ex aduerso, quod satisfactio semel praestita perpetuo
duret, nec finiatur, licet quis post eius praestationem
immobilia acquisiverit, & possidere coeperit. Unde
manifestum est, haudquaquam ferendam esse inter-
pretationem eorum, qui id solum memorata lege
cautum esse volunt, quod possessor immobilium ea
vendere non prohibeatur. salva tamen facultate exi-
gendi satisfactionem. *Syrvendend. ad Eckolt. l. qui satisfac.
cog. §. 16.* Neque enim ibi sermo est de validitate ven-
ditionis adhuc contrahendae, sed de alienatione iam
facta, & utrum illa ratione satisfactionis obsit? Nec
etiam citata lex de tali casu intelligi potest, ubi pos-
sessor immobilium sponte satisfacit, quod quidem

Carpe. P. I. C. 4. D. II. n. 7. Schilt. Ex. ad ff. 7. eb. 20. alique volunt; quia haec interpretatio mere divinatoria est, eiusque in illa lege nullum vestigium occurrit. Quod enim cautionis fit mentio, id non de satisfatione, sed nude promissoria, quae cautionis vocabulo simpliciter posito, venire solet. *l. 3. C. d. V. S. accipiendum est. vid. Tabor. ad Wesenb. Diss. 5. Qu. 10. Du. Berger. Res. Laut. c. 2.* Imo putaverim, Domitianam quaestionem esse, an alienatio fundi reo oblit, si ipse satisfationem antea praestiterit. Enimvero contrarium fori constans usus, praesertim in Saxonia, recepit, qui hac inprimis ratione defendi videtur posse, quod tali casu perinde subsit fugae suspicio, ac si quis ab initio statim immobilia non habuisset, quo casu eum ad satisfationem teneri, expeditum est.

CONCLUSIO XIII.

Actus contentiosae Jurisdictionis, ne quidem consensu partium extra territorium ius dicentis exerceri possunt.

Equidem expediti iuris est, quod Jurisdictio ita prorogari possit, ut inter eas personas ius reddi queat, quae alias Jurisdictioni eius, qui ius dicit, haud subiectae sunt. *l. 1. ff. d. Iudic.* Sed hoc ad prorogationem de persona ad personam, vel de re ad rem restringendum est. *l. 14. § 18. ff. d. Iurisd. l. 74. §. 1. ff. d. Iudic.* Cum ex adverso de loco ad locum non perinde Jurisdictio prorogari possit, ita, ut quis virtute huius prorogationis facultatem etiam extra territorium ius dicendi acquirat. Iudex enim extra territorii sui fines privati loco est, nec iuris dicendi potestatem

1105.
statem habet. *l. ult. ff. d. Jurisd. l. 3. ff. d. Offic. Praef.* Pri-
vatus autem consensu litigantium arbiter quidem fi-
eri potest, non vero Iurisdictionem consequi. *l. 3. C.*
d. Jurisd. Nec sane ex eo, quod actus voluntariae Iurisdic-
tionis etiam extra territorium ius dicentis expediri
possint, recte inferitur, contentiosam quoque Iurisdic-
tionem extra limites territorii in volentes ac consenti-
entes recte exerceri. Quod enim voluntaria Iurisdic-
tio ubique exerceri potest, id non ex prorogatione &
voluntate privatorum, sed ex ipsa eius indole ac na-
tura est. Quocirca etiam contentiosae Iurisdic-
tionis natura immutabilis est, nec partium consensu in
voluntariam degenerat. Enimvero hoc facile con-
cesserim, posse illud voluntate & compromisso liti-
gantium fieri, ut acta extra territorium Iudicis confe-
cta sustineantur; quo casu tamen Iurisdic-
tio prorogata dici nequit; sed iudex perinde ac privatus &
arbiter consideratur, coram quo gesta itidem in vim
compromissi valent; modo scilicet ipsi litigantes, vel
eorum procuratores speciali ad id mandato instructi
sic compromittant; quamvis ne id quidem admiserit
Fac. Iur. Lips. M. Ian. 1705. in causa Barthol. Hamanns/
contra Andree Klügeln ad requisitionem des Gerichts
Halters zu Großburg. Imo Iurisdic-
tio contentiosa non solum extra territorium exerceri nequit, sed ne
quidem in quolibet ipsius territorii loco, quicumque
enim actus causae cognitionem & decretum Magi-
stratus exigunt, pro Tribunali a Iudice expediendi
veniunt. *l. 4. ff. d. dilat. l. pen. ff. de l. & l.* Vnde, quod
in privata domo Iudicis decretum est, vires rei iudi-
catae non habet. *arg. l. 4. §. 1. ff. d. Offic. Procons. l. 4. C.*
Quom. & quand. Iud. Nec obstat, quod in *l. pen. d.*
l. & l.

l. 1. Iudicis arbitrio relinquitur, locum, ubi ius reddat, constituere; neque enim hoc eum sensum habet, quod Iudex ubivis in territorio suo, etiam domi, aut in itinere ius dicere, sed quod ex pluribus Tribunalibus unum iuris dicendi gratia eligere possit. *Conf. Vinn. Qu. Sel. lib. I. C. 4. & Concluf. For. 53. p. 118.* Qua de re non semel in ipsis rerum argumentis disceptatum esse, Dn. Praefes commemorat.

CONCLUSIO XIV.

Lis in Possessorio Summarissimo mota non habet effectum interrumpendae praescriptionis, si possessor in eo vicerit.

Possedit quis praedium alienum per 8. annos, lis nunc inter ipsum & Caium super praesentanea eius possessione oritur; in quo iudicii genere pro possessore sententia fertur; ac, ut fieri solet, actori Caio petitorium reservatur, in quo instituendo hic moras nectit, nec prius eo experitur, quam illis 8. annis complementum legitimae praescriptionis accesserit; sed petitorio nunc agenti reus opponit exceptionem praescriptionis, actor replicat, quod haec per institutum possessorium Summarissimum interrupta fuerit; quaeritur, an fundata sit haec replicatio? Quod quidem primo intuitu videri possit, *arg. l. 2. c. d. Annal. Except;* ubi peculiaris modus interrumpendae praescriptionis introductus est, vi cuius quaevis denunciatio ac protestatio ad eum effectum sufficere videtur. Atqui talis ipso facto fieri intelligitur, dum quis super

1108.
super possessione praedii cum altero litigat, quo ipso non parum sollicitum se in re sua repetenda ostendit; eoque nulla ipsi negligentia, quae tamen fundamentum praescriptionis est, imputari posse videtur; ut, cum fructu possessionis exciderit, saltem interruptae usucapionis effectu gaudere debeat. Quo facit etiam *l. 10. C. d. praescr. long. temp.* ubi b. f. possessionem adeptis longi temporis praescriptio post moram litis contestandae completa haud proficere dicitur. Add. *l. 2. C. d. Praescr. 30. ann.* Enimvero, re accuratius expensa, facile apparet, huiusmodi interruptionem usucapionis nec rationi, nec Iuri congruere. Quid enim, quae so, incongruum magis est, quam auctori calumniam, vel saltem temeritatem suam prodesse, ac per litem ab eo inconsulte motam alterius iustam possessionem interpellari? Et rectae, puro, rationi consentaneum est, sententiam, quae possidendi ius, quod reus habet, confirmavit, ipsi nequaquam fraudi esse, nec in odium eius detorqueri. Nec vero deficiunt Iuris textus, quibus post litis contestationem tempus usucapionis & praescriptionis adhuc currere dicitur. *vid. l. 2. §. ult. ff. pro emt. l. 9. §. 6. ff. ad exhibend. l. 15. d. R. V. l. 2. ff. pro donat.* Vnde tali casu, quo sententia pro possessore fertur, nihil praescriptioni litem motam obstare, recte sentiunt *Donell. 5. comment. c. 21. in f. Paul. a Castro Consil. 299. n. penult. Zoes. t. pro emt. n. 72. Struv. Ex. 43. tb. 29.* Puro autem, a minori ad maius sic recte colligi: Si ne litis contestatio quidem in iudicio petitorio praescriptionem eo casu, quo reus absoluitur, interrumpere potest, multo minus possessorium Summarissimum temere motum, reo victoriam reportante, hoc effectu gaudet. Nec vero difficile est,

D

1107.
nen Streit über der beschehenen Turbation der Besitzer
im Iudicio possessorio obtiniret/ und bey der Possess vel
qs. geschüzet wird / lis mora die Erfüllung der praescrip-
tion nichts hindere; Dannhero durch das A. 1696.
veranlasse Iudicium possessorium, darinnen teziger Bess.
bey der Possess vel qs. der quaeſtionirten Huffen und
Triffte geschüzet / die praescription dieser Servitut cum
effectu nicht interrumpiret worden / sondern vielmehr
das tempus tractatae litis in die Praescription mit zu
rechnen/ &c.

CONCLUSIO XV.

Si plures litis Consortes, ex quibus unus tan-
tum rite citatus est, in termino omnes ema-
neant, ille solus adversario expensas
termini in solidum restituere
tenetur..

Dubitatum de hoc, & in utramque partem di-
septatum esse in Cur. Provinc. quae Vitembergae
est, Term. Quasimod. 1707. ex ore Dn. Praesidis ac-
cepi. Pro negativa facere videtur, quod in adverſa-
rio culpa resideat, qui id operam non dedit, ut legi-
tima citatio ad omnes emanaret: hoc enim observa-
to, dubium non erat, quin tantum pro rata tenere-
tur. Quocirca negligentia alterius non videtur huic
detrimentum afferre posse. Sed praevaluit affirma-
tiva sententia, hac in primis ratione innixa, quod re-
fusio expensarum sit poena contumaciae, quae deli-
ctum involvit; atqui in delictis beneficio divisionis
locum haud esse, pervulgatum est. Vnde sibi impu-
tare debet, quod rite citatus non comparuit, eoque ex-
pensis.

pensis, quas alter fecit, occasionem dedit. Quem in modum Laudata Curia in causa Friedrich Brands von Lindau contra Jo Christoph Pistoris sententiam tulit. Verb. Daß Befl. nach anderweit vorhergehender Ladung zu erscheinen / auf die erhobene Klage sub poena confessi & convicti sich einzulassen / und zu antworten / so wohl / weil er solches iezo nicht gethan / die Unkosten dieses Termins, welche auf 1. Thal. 18. gl. hiermit gemäßiget worden / nebenst denen Hoff-Gerichts-Gebühren / Kl. zu erstatten schuldig. Würde nun Kl. Mit Befl. ebenmäßig verladen / und ihnen die citation richtig insinuiren lassen / so sind dieselbe auf angeregte Klage gleicher gestalt sich einzulassen / und zu antworten verbunden. D.N.W.

CONCLUSIO XVI.

Actor, qui iusiurandum super fundamento actionis reo delatum sibi que relatum praestitit, ad reprobationem contra probationem exceptionum a reo susceptam admittendus est.

Dubium hoc non sine ratione videri possit, quod utique actor deferendo iusiurandum probationem, iam tum praecepit, atque adeo nova probatione uti haud posse videatur, posteaquam reprobationem probationis haud dari, tralatitium est. Enimvero intelligendum est, hanc reprobationem circa aliud plane obiectum occupari, quam eam, qua actor deferendo iuramentum defunctus est. Illa enim ad veritatem fundamenti agendi, in quo libellus innititur, pertinet; haec vero ad elidendas exceptiones a reo obiecta

1108
Etas tendit, quas utique praevidere ac replicam li-
bello simul inferere actor non semper potest. Cumq;
actori eo casu, quo reus litem affirmative contesta-
tur, & exceptiones opponit, reprobatio citra dubi-
um salva sit, iuramentum licet detulerit, paritas ra-
tionis, quae utrinque subest, omnino exigit, ut hoc
quoque casu eiusdem beneficio frui debeat. Ita cen-
suit Ordo Vittembergensis M. Aug. 1706. in causa
Hans Friedrichs von Minningeroda contra Jacob Hum-
perthen ad requisitionem Regiminis Sondershusani,
Verb. Senr. Daß der von Beklagten übergebene achte und
neundte Beweis- Articul nicht zulässig; Hingegen ist
Kläger das sub A producirte Document, wenn solches
in originali vorgeleget wird / seines Einwendens ungeach-
tet / gebührend zu recognosciren schuldig / es bleibe ihm
aber sein bedingter Gegenbeweis / Eyd- delation, und
andere rechtl. Nothdurfft billig vorbehalten. V. R. W. Verb.
Rat. decid. Obwohl einem Kläger weder gedoppelter
Beweis seiner Klage / noch reprobatio reprobationis
zu verstatten / auch wieder die Gewissens Vertretung kein
Gegenbeweis zulässig / so ist doch allhier von dem Beweis
der Klage keine Frage mehr / denn wenn man den fol. 79.
besindlichen / und auf Beklagten relation von Klägern ab-
geschwornen Eyd mit der Klage fol. i. Vol. i. conferiret /
besindet sich / daß die ganze Klage außer denen Puncten / die
Kläger fallen lassen / beschworen worden / wie denn Kläger auch
keinen fernern Beweis derselben / sondern einen Gegenbe-
weis wider den per iudicatum nachgelassen / und angetre-
tenen Beweis der vorgeschükten exceptionen suchet / wel-
cher allhier so viel weniger pro reprobatione reprobati-
onis zu achten / weil kein Beweis der Klage / darbey Klä-
ger

ger seine articul auf Beklagens exceptiones hätte einrich-
ten können / geführt worden.

CONCLUSIO XVII.

Ex mandato Elect. d. Anno 1623. d. 25. Apr.
privati ad repetendas praediorum suo-
rum pertinentias fundatamin-
tentionem habent.

Equidem conclusio haec gravissimo dubio non
vacat. Nam memoratum mandatum ad solos
Praefectos Electorales emanavit, quibus iniunctum,
ne permittant, ut partes praediorum divellantur, nec
praeter hoc mandatum alia lex prohibitiva extat, quae
pertinentias, ut vocant, praediorum distrahere vet-
tat, & consolidationem partium disiunctarum simul
praecipit; atque adeo nullum inde ius agendi priva-
tis competere videtur. Quibus adductis Scabini Li-
psenses eos, qui eiusmodi actionem instituunt, a li-
mine iudicii statim repellunt, ceu fundamento agen-
di omnino destitutos. Cuius sententiae praeiudicia
vid. apud *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. s. En. 27.* Aliter ac Vi-
tembergensia Collegia opinantur; quae dictum man-
datum constanti iudicio ita interpretantur, ut priva-
tos inde ius agendi habere existiment. Hoc ipso
enim, dum Praefecti huius generis venditionem con-
firmare prohibentur, ipsa venditio ob publicam uti-
litatem, quae ratione onerum subest, pro invalida
declaratur. In quam sententiam saepius ac sigillatim
in Term. Quasimod. 1706. a Curia Prov. Sax. in cau-
sa Andreen Jacobs und Consorten contra Hans Placken
pronunciatum est.

CON-

1109.

CONCLUSIO XVIII.

Modum procedendi in Processu ex *L. diffamari 5. C. d. Ingen. manum.* quam fieri potest, maxime restringi a iudice par est.

Iudicium provocatorium ex famosa *L. diffamari 5. C. d. Ingen. manum.* praeparatorium est, & non nisi viam actioni principali sternit. Quale iudicium sua natura summarium esse solet. *Carpz. Proc. t. 1. c. 1. n. 49.* Accedit, quod ne quidem per actionem proprie sic dictam ventiletur, sed per nudam implorationem officii Iudicis; quo casu summarie procedi, ratio exigit. *Carpz. c. 1. n. 50.* Quod enim aliqui Doctorum, provocationem hanc nihil aliud, quam conditionem ex Lege esse contendunt; vid. *Blarer. ad l. diffamari 5. C. 1. n. 4.* id nulla ratione admitti potest. Condicio enim, ceu actio personalis, supponit obligationem, saltem ex Iure simplicis promissionis ortam. *Wesensb. ad tit. d. Cond. ex L. n. 2.* qualis utique in eo, qui ad agendum provocatur, haudquaquam subest; cumque omnium actionum, atque adeo etiam conditionum ex Lege, ea natura sit, ut persequantur, quod sibi debetur. *pr. l. d. Act.* Diffamatus ex adverso, haud petit, quod sibi debetur, sed alterum adactum vult ad probandum id, quod a se sibi deberi, praerendit, vel ad silendū. *Brunnem. ad L. Un. ff. d. Condict. ex Leg. Dn. Stryck. ad Lauterb. c. 3. verb. officii.* Ex quo liquet, in hoc Processus genere omnes ambages praescindendas, atque adeo, si provocatus diffimationem fateatur, & super exceptione veritatis iuramentum deferat, huius praestationem statim

statim provocanti a Iudice iniungendam, neque novo ac peculiari libello opus esse. Quod cum non animadvertisset Senatus in causa Christoph Gleißbergens contra Marien Magdalenen Schöpenthalin / decretum eius in leutationis instantia ab Ordine Vittemberg. M. Jul. 1706. reformatum est. Verb. Sent. Nimmehro aus denen Acten und derer Partheyen rechtlichen Einbringen so viel zu befinden / daß provocant zu fernerer Einlassung auf die Fol. 6. befindliche Klage provocaten citiren zu lassen / und beyderseits darüber zu verfahren nicht schuldig / sondern derselbe den Fol. 10. b. deferirten und von ihm acceptirten Eyd nach vorhergehenden ermeldten provocantens Eyd vor Befehde abzuschwezen verbunden. B. X. W.

CONCLUSIO XIX.

Non semper consultum est in Saxonia, processum summarium ex §. 8. Resol. Gravam. d. A. 1661. instituire.

In dicto §. 8. Resol. Gravam. permittitur actori eo casu, quo omnia libelli capita incontinenti ex documentis probari possunt, causam sua natura ordinariam processu summario ventilare. Quod cum facit, manifestum est, probationem ab ipso anticipari, electumque adeo ab ipso certum probandi genus, nempe per documenta. Quocirca hoc casu reus quidem, sicut in omni processu summario, contraria demonstratione gaudet, in eaque veritatem exceptionum suarum deducere potest. Sed adversus hanc actori nulla nova demonstratio indulgetur; quippe haec reprobatio reprobationis foret, quae iuri haudquam

110
quam congruit; & habet, quod sibi imputet actor, quod replicam adversus rei exceptiones vel non inseruit libello, vel omnino hunc procedendi modum incautus elegit, quo omnis alia probationis species, puta per testes & delationem iurisiurandi, nec non replica contra exceptiones, quatenus libello haud comprehensa est, praecluditur. Ex quibus illud etiam, in aprico est, ineptum esse libellum, in quo actor partim iusiurandum defert, partim vero documentorum recognitionem petit; quod tamen ad forum Sax. Electorale restrictum velim; quin enim extra Electoratum in foro communi eiusmodi libellus sustineri queat, ambigendum haud est; cum nec iuris ratio obstat, nec id processus summarii indoles ac natura impediatur. Quem in modum Domini M. Nov. 1704. a Senatu Budissino consulti responderunt. Obiicias fortasse, imprudenter actorem facere, qui, cum omnia libelli capita ex documentis incontinenti probare potest, summarie potius, quam executive experietur, eoque reo facultatem per testes, vel delationem iurisiurandi exceptiones suas demonstrandi adimat. Enimvero processui executivo non semper locus est, cum documenta praesto sunt, sed reum in illis nominatum esse oportet. Quod perinde in processu summario necessarium haud est. Sic e.g. si quis actionem hypothecariam in iudicium deducturus instrumentum obligationis ac hypothecae habeat, nec non ex catastro desumptum testimonium de publicis oneribus haecenus a reo solutis, summarie quidem agere potest, sed non executive; cum reus in chirographo, nec non instrumento hypothecae nominatus haud sit, atque adeo eiusmodi documenta proprie

E

prie

prie, ac in sensu stricto guarentigionata vocari non possint. Quo loco illud per se manifestum est, nominationem rei intelligi non praecise veram & expressam, sed satis esse, si nominatus sit is, cuius personam reus repraesentat. Unde contra heredem etiam executive agi posse, non dubitatur; quo casu, si ille heredem se esse neget, qualitatem hanc probare auctori incumbit; quae tamen cum extrinseca sit, nec ipsam processus substantiam ingrediatur, etiam per testes, vel iuramenti delationem, suspenso tantisper processu executivo, probari potest.

CONCLUSIO XX.

Quoties impuberi minorive delatum est in iudicio a parte adversa iusiurandum, huius praestatio usque ad completum annum decimum octavum sine distinctione sexus suspenditur.

In foro Saxonico cum iuramentum pupillis & minoribus defertur, quod fieri posse ex *l. 26. ff. d. Jur. rej. §. 1. 4. in f. ff. d. in lit. iur.* liquet, ad illud pupillorum nomine praestandum tutores haudquaquam admittuntur; quia nemo in Saxonia per intermediam personam iurare valet. *Land. N. Lib. 1. Art. 46. O. P. S. t. 18. §.* Es soll auch ein ieder. Unde actus iurandi suspenditur, bis sie ihre Mündigkeit erreichen. *Berlich. Dec. 164. Carpz. P. 1. C. El. 24. Dec. §.* Sed de quo termino hoc capiendum sit, non semel disceptatum fuisse, in foro memini; cum quidem alii pubertatem atque adeo pro diversitate sexus annum 12. vel 14. sufficere putarent; alii contra maiorenitatem exigent, rursus alii mediam

1111.

diam ingressi viam plenam pubertatem h. e. annum 18. sine discrimine sexus, pro termino constituerent. Quae postrema sententia, seu iuri maxime congruens, tandem praevaluit. Plena enim pubertas, seu aetas 18. annorum ad negotia magni ponderis, quale sine dubio iuramenti praestatio est, expedienda sufficiens in iure habetur. Ita sententia a Iudice, qui 18. aetatis annum explevit, lata subsistit *l. 57. ff. d. Re iudic.* Sic idem annus perfectam aetatem in Electoribus absoluit *A. B. c. 7. §. 4.* Sic etiam in Electoratu Saxoniae eadem aetas in Vasallis minoribus legitima est ad iuramentum praestandum. *Mandat. Elect. Wegen Suchung der Lehñ d. A. 1657. Verb. dem Unmündigen.* Quo faciunt, quae ex iure Alemann. Feud. *Schilt. ad l. A. F. p. 63. seqq.* affert. Sane tenera aetas, atque adeo simplex pubertas, cum ad mentiendum proclivis sit, *arg. l. 15. §. 1. ff. d. quaest.* imbecillis etiam & variis captio- nibus exposita *l. 1. ff. d. Min.* haudquaquam sufficere intelligitur; ad maiorenitatem vero actum, hunc differre, publica utilitas & litium finiendarum favor prohibet. *l. 2. ff. d. Re iudic. l. 13. C. d. iudic.* Atque haec sententia hodierno fori Saxonici usu confirma- tur, eandemque sigillatim pronuntiando secuta est Supr. Cur. Prov. Lips. A. 1695. & 98. in causa *E. v. H. contra L. G. v. H. und Consorten* / teste Dn. Menck. in Progr. d. A. 1699. Nec non Senatus Appellationum & Scabini Lipsienses, memorante Dn. Rivino. *ad O. P. S. t. 18. En. 137.* Quae etiam in Collegiis Vitembergensibus hodie usu servatur. Idem terminus ob paritarem rationis obtinet in relatione iuramenti, nec non con- scientiae per probationes defensione. Ad utram- que enim pariter minor ante completum 18. aetatis annum

annum cogi nequit; nisi fortasse facta sint propria, in quibus relationi locus non est, tunc enim nihil prohibet, quo minus minorem ad conscientiam probationibus tuendam statim, non expectata pubertate plena, adstringamus.

CONCLUSIO XXI.

Quando per sententiam definitivam refusio sumptuum totius processus alicui iniuncta est, vi huius sententiae victor futuras retardati processus expensas, ob adhibita remedia suspensiva ac devolutiva, petitas, sed in pronunciando praeteritas ab adversario haud confequitur.

Ratione expensarum cum alia, tum hoc imprimis notatu dignum discrimen est, quod earum quaedam iure obligationis debeantur, v. g. restitutione illarum in instrumento expresse promissa; aliae autem non nisi Iudicis officio. Prioris generis expensae, quamvis causa principalis per sententiam decisa sit, tamen adhuc peti queunt, scil. per modum peculiaris actionis in iudicium deductae. *Surdus Dec. 261. n. 8. Klock. Conf. 96. n. 36.* Aliter longe cum illis expensis comparatum est, quarum refusio non a peculiari aliqua obligatione, sed a solo Iudicis officio dependet. Haec enim in sententia, quae vim rei iudicare accepit, praeteritae non amplius debentur; quod *nefas sit, post absolutum dimissumque iudicium ex litis primae materiae novam litem consurgere*, uti dicitur in *l. 3. C. d. Fruct. 6 lit.*

lit. exp. Ant. Fab. in C. 1. 7. l. 18. d. 82. Afflict. Dec. 42. n. 2.
Boër. Dec. 18. § 52. n. 7. Carpz. P. 1. C. 31. d. 21. Brunnem. ad
c. 13. Quae quidem distinctio pervagatissima est, eam-
que nemo facile in dubium vocare aufit. Quid
vero, si per sententiam definitivam alterutri litigan-
tium restitutio expensarum totius Processus iniuncta,
eademque remedio suspensivo contra illam interpo-
sito, confirmata quidem, sed expensae retardati Pro-
cessus praeteritae fuerint, num hae nihilofecius vi
praecedentis sententiae definitivae restituendae sunt?
De quo Pragmaticos in orandis definiendis que causis
versatissimos non semel dubitasse commemorari. Ubi
segregandum puto casum, ceu rarissimum & vix un-
quam eventientem, quo leuteratus vel Appellatus,
(si fas est stylo forensi uti) expensas retardati Pro-
cessus sibi restitui non petit; hic enim facilius forte
aliquis largiatur, priori sententia simpliciter confirma-
ta, sub expensis Universi Processus etiam has retar-
dati Processus, utpote non speciatim exceptas, com-
prehendi. Enimvero si, quod regulariter fieri solet,
refusio earum expresse petita, sed in sententia, quae
vires rei iudicatae accepit, praeterita fuerit, altioris
indaginis est, an nihilofecius vi praecedentis senten-
tiae definitivae faciendae sit. Quod non citra rationem
negari puto. Sane pervulgatum est Iurisprincipium, si
quis etiam vi rei iudicatae aliquid sibi adjudicari petat,
quod Iudex in sententia deinceps praetermittit, non
aliter accipiendum, ac si tacite denegarum, nec eius
ulla ratio habita fuisset; quod cur in praesenti casu
non perinde sibi locum vindicare debeat, haud intel-
ligo; praesertim cum integrum fuerit, huiusmodi

sententiam aliquo remedio suspendi; quod qui non fecit, non immerito suae negligentiae & incuriae poenam luit. In quam sententiam Ordo Vitemb. Mens. Jul. 1706. ad requisitionem Senatus Dresdensis in causa Siegmund Ernst Saphes/ contra Friedrich Wilhelm Praesen respondit. Verb. Nimmehro aus denen Acten und derer Partheyen rechtl. Einbringen so viel zu besfinden/ daß Befl. gestalkten Sachen nach von denen fol. 137. a. sub. No. 3. liquidirten/ und auf 25. Th. 18 gl. gemäßigten Unkosten/ ein mehrers nicht/ als 20. Thal. 12. gl. und von denen sub No. IV. angegebenen nur 12. Thal. Klägern zu erstatten schuldig. Eundem in modum Facult. Jurid. Halensis M. Mart. 1707. in causa der Lein-Webers Zünung zu Loburg/ contra Heinrich Heldten ad requisitionem Praefecti Loburgensis respondit. Verb. Sent. Daß Befl. mit Erstattung derer Unkosten von Publication des ersten Urthels/ Fol. 16. an bis zur publication des letztern Urthels. Fol. 42. zu verschonen. *B. N. W. Subiunctis decidendi rationibus seqq.* Dieweil wieder das erste Urthel von Befl. Leuterung eingewendet/ in dem letztern Urthel aber das erste confirmiret/ jedoch in sententia Beklagter nicht in die Unkosten retardati processus condemniret/ folglich die Unkosten tacite compensiret worden/ und allenfalls Klägere darwieder hätten Leuterung einwenden sollen/ so nicht geschehen/ sondern das Urthel Rechts kräftig worden/ gleichwol aber Befl. dadurch nicht von diesen transmissions-Kosten liberiret werden kan/ So sind wir daher beschehener maßen zu erkennen bezwogen worden. Eundem pronounciandi stylum semel iterumque secutus est Scabinatus Lipsiensis, teste *Dr. Rivino ad O. P. S. t. 36. Enunc. 13.* Aliter visum est Confisto.

1113.
istorio Ecclesiastico, quod Vitembergae est, in causa
Johann Engelhardts nachgelassener Erben / contra Eli-
sabethen Lucien von Kabil und Consorten M. lum. 1706.
Verb. Decreti: Daß die sub No. 2. angegebene expensen
auf 6. Thal. 19. gl. ingleichen die sub No. 6. auf 3. Thal. 18.
gl. zu moderiren / gestalt wir selbige hiermit so hoch mo-
deriren und mäßigen / welche Bechl. Principalen des von
ihnen beschenehen Vorwendens ungeachtet Klägern zu er-
statten schuldig. V. N. W. Cumque remedium Leu-
terationis, quo reus utebatur, reiecit, ad interpo-
sitam Appellationem, inter alias sequentes Decreti ra-
tiones reddidit: Es können sich Appellanten dießfalls
gar nicht graviret befinden / indem ihnen das Haupt-Ur-
thel fol. 94. alle durch diesen Process verursachte Unkosten
zugetheilet / und dahero vermöge deselben verbunden sind /
alle nachhero aufgelauffne Unkosten ebenmäßig zu erstatten /
ungeachtet das letzte im hohen Appellation-Gerichte fol.
107. gesprochene Urthel der Unkosten nicht gedacht / als
welches unnöthig / und Klägern allbereit in dem Haupt-
Urthel / darinnen auf alle Unkosten erkannt / gnugsam pro-
spiciet gewesen / immassen diese Praxis iudiciorum in
Elect. ad Ord. Proc. Saxon. Bergeri tit. 36. Obs. 2. n. 5. angeme-
set ist. Ubi tamen non video, quid illam opinionem
allegata Dn. Bergeri doctrina c. l. stabilire queat; quip-
pe quae, nisi me omnia fallunt, plane eadem cum
nostra est. Nam & casum, quo expensae retardati
processus petita ac in sententia praetermissae sunt,
disertis verbis ibi excipit, ac eiusdem praeiudicii, quod
supra retulimus, mentionem adiungit.

CON-

CONCLUSIO. XXII.

Juramentum sive delatum, sive relatum, sive item calumniae, sive principale, non cessionarius, sed cedens praestare tenetur.

Aliter existimant Scabini Lipsienses apud *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 18. Enunc. 52.* quod cessionarius non simplex mandatarius, sed in rem suam procurator fit, cui absque speciali mandato iusiurandum defendendi potestas competit. *l. 17. in f. ff. d. Iurei.* cum domini loco habeatur. *l. 19. §. 1. ff. d. pact. l. 9. C. d. Proc. l. 25. ff. eod.* Accedit, quod morosus debitor alias executionem nominis valde difficilem reddere possit, si post assignationem eius in hereditatis divisione uni factam, reliquis coheredibus, qui fortasse absentes sunt, aut propter aetatem ad iurandum nondum admittuntur, molestiam creare velit. Quod vero specialim ad iuramentum relatum pertinet, illud ei referendum est, qui defert, atque adeo a deferente praestandum. *l. 34. §. 7. d. Iurei.* Enimvero contraria sententia, quod cessionarius ad iurandum haudquaquam admittendus sit, iuri eiusdemque rationi magis congruere intelligitur. Manifestum enim est, per cessionem a Creditore factam conditionem debitoris duriores reddi haud posse; quod sane futurum, si iuramentum praestare cessionario liceret, qui plerumque non tam exactam causae notitiam habet, quam cedens, atque adeo iusiurandum de veritate saepius in iuramentum credulitatis cum maximo debitoris praedicio degeneraret. Nec sane rationes in contra-

tra.

1114.
trarium allatae obstant. Quamvis enim cessionarius sit procurator in rem suam, non tamen proprie dominus est, sed procurator manet. *l. 8. C. d. hered. 65 act. vend. l. 33. l. 34. d. Proc.* Neque potestas praestandi iuramentum cum facultate illud deferendi necessario cohaeret, nisi procuratorem speciali mandato instructum, qui utique iuramentum deferre potest, ad idem quoque praestandum admittere velimus; quod iuri, cum primis Saxonico, haudquaquam convenire in aprico est. Cumque in debitoris, cui a cessionario iusiurandum delatum est, arbitrio sit, praestare illud, an referre velit; haec ipsi libertas indirecte eriperetur, si cessionario de credulitate iurandi potestas fieret; cum enim huius sacramenti generi plerumque parum fidere liceat, nisi lubrico ancipitiq; actui causae eventum committere velit, ipse iusiurandum subire cogere. Malitia vero ac dolus in debitore cesso praesumi haud debet; cum suo iure, utens nemini iniuriam facere intelligatur. Et in hanc sententiam Collegia Vitembergensia semel iterumque pronunciaffe recordor.

CONCLUSIO XXIII.

In actione negatoria onus probandi reo incumbit, quamvis in qs. possessione servitutis constitutus sit.

Conclusio haec usu fori cum primis nititur, de quo testantur *Carpz. lib. 1. Resp. 67. Dn. Berg. E. D. F. t. 20. p. 642. seq. Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 20. Enunc. 26.* Nam si veritatem eius secundum principia iuris examinamus,

F

mus,

mus, vix est, ut eadem defendi possit, quin potius
contrarium, quod nempe actor hoc casu probare de-
beat, aperte liquet ex *l. 8. §. 3. ff. si serv. vend. in Et. l. 15. ff.
d. Op. nov. nunc.* Accedit, quod inter praecipua pos-
sessionis commoda sit immunitas ab onere proban-
di. *l. 4. C. d. edend. l. 14. d. prob. l. 23. C. eod. l. 7. §. ult. ff. d.
liber. caus. l. 2. ff. uti possid.* Quod & contendunt *Mev. P.
8. Dec. 292. Dn. a Lynck. Dec. 17. in f. Lauterb. f. si servit. vān-
duc. Dn. Pagensecb. Sicil. ad Comp. Lauterb. Man. 4. p. 93. B.
Dn. Leyserus, Diss. d. ad. negat.* Nec est, quod fortas-
se afferas, ex duabus contrariis praesumptionibus,
quae simul concurrunt, eam, quae ex naturali liber-
tate ducitur, potiore[m] fortioremque illa esse, quae
ex qs. possessione servitutis, ceu instituto humano, o-
ritur. Nec enim regulae huic tuto confidere lice-
re, vel ex sola *l. 14. ff. d. prob.* apparet; ubi lis agi-
tatur inter patronum & libertinum, qui se ingenu-
um esse asserit; cum ille quidem, sc. patronus in qs.
possessione libertatis constitutus sit, ac propterea ab
onere probandi eundem immunem esse, profitetur
ICTUS. Hic sane duae eiusmodi praesumptiones con-
currunt, altera ex libertate naturali, intuitu cuius
quisque ingenuus esse censetur, altera ex instituto hu-
mano orta, quale utique libertinitas est, ceu origini
humanae adversa; & nihilosecius haec posterior prae-
sumptio praefertur, ac onus probandi in alterum, qui
ingenuum se esse dicit, rejicit. Nec tamen abnuo,
priorem, usuque magis receptam opinionem aequi-
tati saltem maxime congruere. Cum enim ad
qs. possessionem servitutis acquirendam unicus a-
ctus sufficiat, consequeretur inde, propter simplicem
eiusmodi actum admissum probandi onus statim in
acto-

1115.
actorem transferri oportere, quod nimis durum foret. Nec aegre reus, qui in possessorio iudicio victoriam obtinuit, feret, quod denuo probandi onus subire teneatur. Vtraque enim probatio diversum plane obiectum habet; altera qs. possessionem, altera ipsum ius servitutis constitutum. Quam sententiam ipsa quoque procedendi ratio in actione negativa, commendare intelligitur. Actor enim fundamentum suum in libertate naturali collocat, reoque servitutem competere negat. Quocirca reus in litis contestatione actori contradicendo non potest non sibi servitutem asserere, quam affirmativam, seu intentionis eius fundamentum, ab ipso probari aequum fuerit. arg. l. 10. C. d. non num. pec. Plura vid. apud Dn. Stryck. U. M. ff. t. si servit. vindic. §. 2. B. Svverendend. Summ. action. expos. c. 2. membr. 12. §. 6. Caeterum communi hac opinione praestructa, ne decennalis quidem possessionis ratio in foro Saxonico habenda erit. Quod enim iure Romano, lege in primis 10. si serv. vind. habetur, eum, qui 10. annis servitutem qs. possedit, non opus habere, ut ius servitutis constitutum doceat, eius ratio haec est, quod per decennalem praescriptionem ipsa servitus acquisita est; quod ad forum Saxonicum, ubi 30. annorum lapsus requiritur, omnino non quadrat. Quamvis autem actor in actione negatoria ab onere probandi regulariter immunis sit, dominium tamen praedii, quod a servitute liberum dicit, licet tantum summariter, probare debet, adeo, ut solam possessionem, ex qua dominium praesumitur, demonstratam esse sufficiat. Mynsing. l. Obs. 10. Etiam si fortasse probatio, Beweis/ per sententiam iniuncta sit. Aequitas enim iubet, ut hoc casu verba
senten-

sententiae haud captemus, sed pro natura ac indole
subiectae materiae interpretemur.

CONCLUSIO XXIV.

In foro Saxonico effectus sententiae super
eventuali litis contestatione latae tamdiu in
suspensio manet, donec ab actore prae-
stitum sit, quod ipsi ratione exce-
ptionum dilatoriarum iniun-
ctum est.

Saepeffime evenire solet, ut eadem sententia &
actori quaedam ratione exceptionum dilatoriarum
iniungantur, & simul super eventuali litis contestatio-
ne iudicetur. Quo casu reus ad ulteriora, quae ipsi
per sententiam imperata sunt, haud tenetur, nisi prius
actor ex sua parte eidem satisfecerit. *Ord. Proc. Sax.*
l. n. §. Es soll aber. Eiusmodi enim sententia con-
ditionalis esse, nec prius, quam praestitis ab actore
praestandis, purificari intelligitur. Sic v.g. si ab acto-
re praestanda fuerit guaranda, aut satisfactio pro re-
conventionē & expensis, cum ad illas per ipsam le-
gis dispositionem adstringatur, tanti quidem hae exce-
ptiones non sunt, ut propterea iudicium super e-
ventuali litis contestatione suspendatur. *Carpz. Proc.*
tit. 9. art. 1. n. 85. B. Ziegl. ad O.P.S. c. l. verb. den würcklichen
Effect. quin potius super utroque capite in una ea-
demque sententia secundum formulam, quae apud
Carpz. c. l. habetur, pronounciari solet; sed effectum
tamen sententia habere nequit, nisi actor ea, quae
ipsi, ratione exceptionum dilatoriarum, iniuncta sunt,
rite

rite impleverit. Unde octiduum oblationis ad inran-
dum currit demum a tempore notificationis, quod
dilatariis actor satisfecerit, vel si desuper sententia
lata sit, a tempore, quo haec vires rei iudicatae ac-
cepit; imo nec probatio tali casu fit deserta, ad
quam se reus, cui iuramentum iniunctum est, in-
tra octiduum pro exoneranda conscientia obtulit,
quamvis intra terminum Saxonicum articulos pro-
batoriales haud exhibuerit. Idem in actore iuris esse,
ut & ipsi v.g. fatalia currant, antequam dilatoriae re-
motae sint, ipsa indoles ac ratio sententiae conditio-
nalis evincit. *O. P. S. c. 7. verb. Ingleichen den Kläger.* cui
tamen, ne moras nectat, terminus, intra quem dilato-
riis satisfaciat, praefigi potest. Sicuti etiam integrum
est reo, ut actorem, qui in praestanda guaranda vel fa-
tisfactione cunctatur, citari curet, ut iudicato satisfaciat,
qui, si contumax sit, ac in termino emanat, in
expensas & cautionem, de lite prosequenda conde-
mnatur, reus vero ab instantia absolvitur. *O. P. S. l. 7. n. 5. Würde denen.* Caeterum regulam haecenus expo-
sitam, quod fatalia per dilatorias suspendantur, ad ex-
ceptionem refusionis expensarum, vel etiam illegitimi-
tationis, quippe cui in quavis iudicii parte locus est,
haudquaquam pertinere, a Scabinis Lipsiensibus iu-
dicatum refert *Dn. Rivin. ad O. P. S. l. 11. Enunc. 30. & 31. add. Enunc. 22. seqq.*

CONCLUSIO XXV.

Sola mariti debitoris confessio ad proban-
dam dotem ac illata uxoris non sufficit, li-
cet concreditores reliqui eodem pro-
bandi modo utantur.

F 3

Alia

1118.

Alia est sententia *Struvii Ex. 44. th. 49. Carpz. P. 1. C. 28. D. 72. seq.* eumque secuti *B. Zieglin Annot. ad O. P. S. t. 43. verb.* so viel sie dessen erweisen. qui tali casu ulteriori probatione opus haud esse volunt, quod creditores reprobare non possint speciem probationis, ad quam ipsi quoque confugiunt. *arg. l. i. ff. quod quisque iur. in alt. stat.* Enimvero in aprico est, disparem hic plane uxoris & reliquorum Creditorum conditionem, esse. Nam contra hos, confessione debitoris nixos, nulla fraudis atque collusionis praesumptio militat; cum ex adverso maritus utique affectu & amore erga uxorem, imo & proprii commodi sensu impulsus, facile eidem gratificari, & testimonium de dote illata, quamvis revera illata haud sit, dare intelligatur. Cumque alias, ac regulariter in concursu solius mariti, iuramento licet confirmata, confessio non sufficiat ad dotem probandam; quae, quae so, ratio, ut aliud obtinere debeat eo casu, quo Creditores ordinaria ac validissima probatione uruntur? Atque hanc sententiam non solum *Brunnem. in Dec. 18. Cent. 1.* sed etiam Scabini Lipsenses in decidendis causis sequuntur. *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 43. Enunc. 5.*

CONCLUSIO XXVI.

Juramentum necessarium ob nova instrumenta retractatur, aduersarius licet in impositionem consenserit, aut eius praestationem remiserit.

Inter iuramentum delatum, nec non illud, quod a Iudice ex officio propter inopiam probationum imponitur, ea notabilis differentia intercedit, quod priori casu, cum quis delatum sibi ab adversario iusiurandum prae-

1114.
stitit, causa ex integro, repertis licet novis instrumentis,
agitari possit; quia sic semel inita inter partes transac-
tio sub obtentu noviter repertorum documentorum
rescindi nequit. *l. 19. C. d. transact. l. 3. ff. eod. Carpz. P. 1. C. 15.
D. l. n. 5.* Quod tamen iure cum primis Teutonico limi-
tari solet, nisi instrumenta nova tam evidentia & cla-
ra sint, ut protinus ex illis periurium patefcat, ne sc. ex
delicto lucrum periurus capiat. *Carpz. Proc. II. 7. 46.
Ant. Fab. C. 4. 1. Def. 2. Schilt. Ex. adff. 23. S. 43. Dn. a Lynck. ad
2. d. iureiur. S. 37. inf. pag. m. 93.* Vnde hoc casu solutum quo-
que indebiti conditione reperti posse, monet *Carpz.
P. 1. C. 15. D. 3. n. 6. Lynck. c. l.* Enimvero si Iudex in causa du-
bia iusiurandum exegit, sententia super eadem lata,
facilius retractari potest; nec desunt, qui, eiusmodi
sententiam plane in rem iudicatam haud transire, sibi
persvadent, cum propter noviter reperta instrumen-
ta semper retractari queat. *l. 31. ff. d. iureiur. Carpz. c. l. d. 5.
& in Proc. tit. 10. art. 2. n. 99. seqq. art. 3. n. 75.* Quod tamen
admitti non posse videtur. Nec enim haec inter se
cohaerent: Sententia retractari potest; Ergo non tran-
sivit in rem iudicatam; cum non raro sententia, etiam
post rem iudicatam; v. g. ex falsis documentis lata re-
scindi possit. Cum vero iuxta *cit. famosam leg.
Admonendi sumus 31.* iuramentum necessarium ipso iure
retractetur, nec restitutione in integrum opus sit. *Carpz. c. l. n. 4.* id aliqui Doctorum ita limitant, ut retra-
ctari eandem negent, si adversarius in impositionem
iuramenti consenserit; tunc enim illud naturam delati
atq; adeo vim transactionis accipere volunt. *Richt. Dec.
8. n. 93. Lynck. c. l. tb. 51. p. 101. Schilt. c. l. S. 45.* qui & cautionem
hanc adversae parti inculcat, ut aut non consentiat
in iniunctum iusiurandum, aut expresse sibi ius suum
quod-

quodcunque testato reservet. At enim verius est, nihil interesse, utrum pars adversa consenserit, aut ius suum sibi reservaverit, nec ne; sed utroque casu pariter retractationi locum esse. Nec enim quisquam sibi praëiudicare intelligitur, dum in id consentit, quod Iudex auctoritate sua facit, & officii intuitu facere tenetur; praesertim cum de iure aliquo futuro agatur, quod quis ex novis documentis habere poterit. Atqui renunciatio ad ignorata vel futura iura, haudquaquam extenditur. *Add. Berlich. 1. Concl. 53. n. 68. Dn. Stryck. U.M. Pand. t. d. iureiur. §. 41.* Par ratio est, si impositum a Iudice iusiurandum adversarius remittat. Remissio enim haec, salvo iure, fieri intelligitur, nec maiorem effectum habere potest, quam si iuramentum actu praestitum fuisset.

CONCLUSIO XXVII.

Non minus in Criminali, quam Civili, causa, quoties reus sub poena confessi et convicti citatur, in Saxonia integer terminus Saxonicus eidem concedendus est.

De causis Civilibus res manifesta est per expressos textus in *Ord. Proc. Sax. t. 4. §. Mandat. Elect. d. A. 1670.* At non minus ad inquisitiones haec dispositio extendenda videtur; tum, quod circa has aliud nullibi cautum est, tum, quod illae maioris longe momenti, quam causae Civiles sunt; adeoque reum pro contumacia minus haberi oportet, nisi spatium legale ipsi indultum fuerit; cum non satis congruens sit, citius pracludi a defensione inquisitum, & pro confessio atque convicto haberi, quam reum civili iudicio pulsatum. Atque

1118.
que hanc sententiam Collegia Saxonica cum Vitem-
bergensia, tum Lipsiensia pronuntiando tenent.

CONCLUSIO XXVIII.

Qui cauit pro reo iudicio fisci, citationem
recipere, eamque huic insinuare haud
tenetur.

Cautiōnis memoratae iudicio fisci finis ac sco-
pus est, ut, si reus legitime citatus haud compareat,
ipse cavens teneatur; cumque eiusmodi cautio stri-
ctissime interpretanda sit, liquet, caventem regula-
riter non obligari, ut citationem recipiat, eamque
reo insinuari curet; sed has partes Iudicis esse. Dixi
regulariter; aliud enim dicendum, si cavens ad reci-
piendas citationes se expresse obligaverit; quod ut
fiat, cautelæ loco tenendum est. Alias vero, ut cau-
tio committatur, reum legitime per Iudicem citatum
esse oportet, qui, si reus fortasse latitet, eum edicta-
liter citare potest. Ita censuit Ordo Vitembergensis
M. Maj. 1706. ad requisitionem der Stadt-Gerichten zu
Zürichbogl. Verb. Sent. Daß George Schulze/im Fall
deßen Cavent Ihme die Citation insinuiren zu lassen nicht
gemeinet/ zu Abschwörung des erkannten Eydes edicta-
liter in dreyer unterschiedener Herren Landen vorzuladen.
B. N. W.

CONCLUSIO XXIX.

Libellus alternativus in actione hypotheca-
ria contra tertium licet possessorem instituta
vi Clausulae salutaris sustinetur.

In actione hypothecaria contra tertium mota
G peti-

petitum alternativum usu fori, imprimis Saxonici, haud ferri dictum, varieque confirmatum est in *Conclus. 184.* Super quo Iuris argumento hodie Consul-
tissimi Viri, *Musaeus*, Antecessor Kiloniensis, & *Rivinus* Lipsiensis inter se pererudite disceptant. Incidit eadem Quaestio superiori anno M. Aug. in Colleg. Vitembergensi, cum quidem actor clausulam, qua Nobilissimum Iudicis officium pro administranda iustitia implorari solet, libello adiecisset; quaesitum est, an tanta eius vis esset, ut illius virtute libellum alias ex consveto Iudiciorum stylo ineptum sustineri oporteret. Ac post varias dubitationes affirmativa praevaluit, tum quod analogiae Iuris tale petitum non repugnet, adeoque contraria fori consuetudo strictissime accipienda sit; tum quod imprimis tunc, ubi clausula salutaris libello adiecta est, Iudici id agendum est, ut inutiles ac superfluas libelli partes a necessariis separet, atque adeo perinde sit, atque si petitum de praestatione personali, ceu superfluum, fuisset omissum. Quamvis enim memoratae clausulae tantum tribuendum non sit, quantum vulgo Dd. volunt. Vid. *Francisc. Vivius Lib. 2. Dec. 315. n. 5. Gaul. l. 1. O. 61. n. 11. seq. Wesenb. Conf. 3. n. 18. seqq.* tamen eius in libello, cuius causa petendi & narratio apta est, sed conclusio inepta, tuendo ratio haberi solet. Cuius aliud exemplum est in Remedio *L. 2. C. d. Rescind. vend.* Cum enim ibi alternative peti debeat, ut vel suppleatur id, quod laeso secundum iustitiam debetur, vel negotium rescindatur. *c. l. 2. C. d. Resc. vend. Richt. 2. Dec. 99. n. 163.* inepta tamen petitio intuitu clausulae salutaris libellum non vitiat. Add. *Sande l. 3. t. 4. d. 12.* Vnde Ordo Vitembergensis a Praefecto Hoensteinensi consultus in causa
Marien

1119.

Marien Petersin und Cons. contra Johann Christian
Putrich/ sententiam priorem, quae libellum alterna-
tium reiecit, in Leuterationis Instantia hunc in mo-
dum correxit. Verb.Sent. Nunmehr aus denen Acten
und derer Partheyen rechtlichen Einbringen so viel zu besin-
den/ daß Besl. sich auf die erhobene Klage gestaltten Sa-
chen nach einzulassen/ zu antworten/ und den Krieg Rech-
tens zu befestigen schuldig. B. R. W.

CONCLUSIO XXX.

Quando reus comparet, et exceptionem ter-
mini angusti opponit, neque sententiae com-
minatoriae, neque in expensas condemnato-
riae locus est, nisi integrum terminum
Saxonicum citatio complexa
fuerit.

Equidem iuxta Mandatum Electorale Saxon. d.
A. 1670. sufficit, ad primum terminum 3 hebdoma-
das reo concessas fuisse; eo nimirum effectum, ut in
expensarum restitutionem condemnari, & responsio
ipso sub comminatione iniungi possit. At enim ob-
servandum est, memoratum Mandatum correctori-
um iuris prioris, quo semper integer terminus Sa-
xonicus indulgebatur, adeoque strictissime inter-
pretandum, nec ultra casum, de quo conceptum
est, ubi nempe reus in primo termino per contu-
maciam emanet, proferendum esse; ut hinc in-
telligatur, alterum casum, quo reus comparet,
& exceptione angusti termini se tueretur, ex eodem
nequaquam definiendum esse. *Dn. Berg. El. Discept.*

G 2

For.

For. t. 10. Not. 3. Obs. II. Ubi praeiudicia Summi Appellationum Senatns affert. Alia Scab. Lips. sententia est apud *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 10. Enunc. 50.* Plane si reus in termino adsit, & ommissa hac exceptione, inanibus subterfugiis aliis responsionem declinare velit, & comminationi, & sententiae de restituendis expensis locus erit, licet ne quidem trium hebdomadarum spatium citatio comprehenderit. Quia citationis vitium purgatur per comparitionem spontaneam, & ommissa exceptio angusti termini, tanquam ius partis, a Iudice ex officio suppleri haud solet. *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 10. Enunc. 3.* Ceterum, si ex duobus correis unus comparuerit, alter emanferit, sententia comminatoria, qua simul satisfactio actori iniuncta est, illi soli prodest, qui praesens in iudicio eandem exegit. Litis contestatio enim per sententiam imposita exceptiones dilatorias, inter easque etiam hanc satisfactionis excludit; cumque tali casu nulla individuitas causae appareat, unius vigilantia reliquis prodesse nequit.

CONCLUSIO XXXI.

Terminus Saxonicus pro conscientia per probationes exoneranda non a die rei iudicatae, sed a tempore factae obligationis currit.

Equidem regulariter fatale probationis ab eo tempore incipit, quo sententia, per quam illa iniuncta est, in rem iudicatam transit; sed circa illam probationis speciem, quae pro exoneranda conscientia suscipitur, aliud cautum est in *O. P. S. t. 19. S. 1.*; quod nempe

nempe is, qui probationibus conscientiam suam defendere constituit, intra octiduum a tempore rei iudicatae desuper se declarare, & deinceps Hernacher intra terminum Saxonicum articulos probatorios Iudici offerre debeat. Quae vox Hernacher utique non simpliciter seriem processus innuit, sed terminum a quo probationis definit; praesertim cum alias, si a tempore rei iudicatae terminus computaretur, integrum spatium Saxonicum habiturus non esset, qui hoc probandi genere uti velit. Quem in modum ex memorata *Ord. Proc.* explicanda est *Constit. El. 12. Part. 1.* Eandemque sententiam Collegium Vittembergense identidem, ac sigillatim M. Jun. 1686. in causa Johann Ludeckers contra Andreen Koshledern zu Grofsen Salza secutum est. vid. *B. Ziegl. ad O. P. S. c. 1. verb. Auch hernach.* Nec alia interpretatio Supremo Appellationum Iudicio ac Scabinis Lipsiensibus placet, teste *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 19. Enunc. 6.* Curia tamen Provincialis, quae Lipsiae est, termini huius computationem ab ultimo demum momento octidui exordiam esse, aliquando censuit, commemorante, *Eod. c. 1.*

CONCLUSIO XXXII.

Quoties testes in termino productionis uel emanent, uel testimonium dicere detrectant, toties productus in sequenti termino cum interrogatoriis admittendus est, licet in priori haud comparuerit.

Contrarium tuetur *B. Svrendendörf. Proc. Fibig. p. 421.* Cuius tamen sententiae quo minus adstipulamur,

mur, facit, quod poena haec desertionis nullibi expresse sancita sit. Quod enim attinet ad dispositionem *Ord. Proc. t. 20. §. 1.* ubi dicitur, quod adversarius in termino productionis cum interrogatoriis paratus esse debeat, id cum effectu intelligendum, si nempe examen testium peragatur, quod ni fiat, terminus productionis fuisse haud intelligitur. Nec obstat, quod probatio pro deserta habeatur, si producentis in termino productionis emanear, licet nec testes comparerint. Poena enim hæc desertionis nulla lege constituta est, sed solo fori usu sustinetur. Quae observantia stricte capienda, nec ultra producentis, qui terminum extraxit, ac principaliter productionem facere debuit, personam extendenda est. Atque hanc sententiam Collegia Vitembergensia in causis decidendis tenent. Eandemque apud Scabinos Lipsienses receptam esse, memorat *Dn. Berg, El. Disc. For. t. 20, Obs. 2. N. 3, p. 654. Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 20. Enunc. 48.* ubi simul testatur, in eandem *Fac. Lipsi.* quoque *A. 1701.* concessisse.

CONCLUSIO XXXIII.

Cautio de lite prosequenda actori iniungi potest, licet prior terminus spatium Saxonicum complexus haud sit.

In foro Saxonico si actor in termino non compareat, reus ab instantia absolvitur, actori autem refugio expensarum iniungitur ab eo tractu Iudicii, qui per absolutionem annullatur, computandarum, cum praestatione cautionis de lite prosequenda, quae a possessione-

sessionato per nudam promissionem fieri potest. *Dn. Rivin. ad O. P. S. t. 10. Enunc. 4.* Formulam cautionis vide apud *Nicol. Proc. p. 1. c. 33. n. 8. Berlich. p. 3. Dec. 333. O. P. S. t. 10. pr.* Licet vero actori spatium Saxonicum haud concessum fuerit, si ramen in termino emanferit, memoratam cautionem praestare, tenetur. Neque enim actor de angustia termini iure queritur, qui eundem impetravit, & reum citari fecit. Quo loco aliqui minus recte exigunt, terminum actori notificatum esse, quippe quod in impetrante nunquam necessarium est; qui, si non uigilauerit, suæ culpæ ac negligentia hoc imputare debet. Vbi illud obiter noto, formulam, reum tali casu ab instantia absolvendi usu fori propemodum exoluisse; in Collegiis certe Vitembergenfibus non amplius observari. Nec sine ratione. Nam instantia proprie non incipit, nisi lite contestata. Vnde, si actor primo statim termino emanferit, reus a citatione magis, quam ab instantia, absolvitur. Quae posterior longe pinguior est, quam illa prior. *Petr. Frider. Proc. lib. 2. c. 20. n. 16. seq.* Vnde in dubio in Processu ulteriore absolutionem potius a citatione, quam ab instantia, intelligendam esse, recte monet *B. Ziegl. ad O. P. S. t. 10. verb. ab instantia absolvit*, cum fieri possit, ut multo labore ac sumtu iudicium fundatum, & in dilatoriis anxie antehac disceptatum sit; quod simul perire, iniquum, fuerit. Pereunt autem omnia retro acta, si quis ab instantia proprie sic dicta absolvatur. Ita Domini M. Dec. 1705. Aliter Scabinis Lipsiensibus videri, eosdemque cautionem de lite prosequenda omittere, si actori spatium Saxonicum haud fuit concessum, memorat *Dn. Rivin. c. 1. Enunc. 3.*

CON.

CONCLUSIO XXXIV.

Probatio exceptionis spoli intra 15. dies etiam Jure Communi facienda, sed non praecise absoluenda est.

Terminus hic non solum Jure Sax. Elect. definitus est; *O. P. S. t. u.* sed iam tum Jure Communi obtinet. *c. l. d. Restit. Spoliat. in 6. Aug. Barbof. ad d. cap. n. 14.* Sed utrum intra hoc tempus tota probatio perfici ac plene absolvi debeat, Jure communi dubium est. Afirmat *Reinh. Rosa ad Moller. P. 1. C. 6. n. 8.* Negat *Jac. Scultes. Obs. 28. n. 13.* cuius sententia verior est; cum de eo, quod 15. dierum spatio, ad finem probatio adduci debeat, in memorato Capitulo nihil expresse cautum sit; in dubio autem, & lege silente, ampliandi potius, quam coarctandi sint probationis termini. Eandemque Elector Saxo comprobavit in *O. P. S. c. t.* Quocirca fatis est, si intra dictum terminum articuli probatoriales offerantur. Nuda vero oblatio rotulorum, qui super examine testium sine praevia citatione partis adversae confecti sunt, ad hanc probationem, quippe quae ordinaria est, haud sufficiunt. Vnde etiam producto interrogatoria exhibere, *cit. loc.* expresse permittitur. Ubi simul illud ad praecidendas litium ambages cautum est, ut reprobatio, si qua actor contra exceptionem spoli uti velit, intra eundem cum probatione terminum, scil. 15. dierum suscipiatur, ac sententia sine praecedenti partium disputatione, quae alias ac regulariter super probatione institui solet, feratur. *Add. B. Ziegl. annot. ad O. P. S. c. t. Verb. Ohne fernere.* Cum autem

exce-

1122
exceptionis spoli probatae effectus sit, ut ad libellum respondere, aut in causa iam coepta ulterius progredi non teneatur, nisi plenarie, non solum ratione ipsius rei, sed etiam damnorum & expensarum restitutus fuerit. Vnde tali casu reus post probatam hanc exceptionem, latamque desuper sententiam in epte petit, ut actor ui rei iudicatae ipsi restitutionem faciat; quippe quae non ad exceptionem, sed actionem spoli referenda est. Praejudicia Scabinorum Lipsiensium, quae hoc argumentum per omnia illustrent, collegit *Dn. Rivin. ad O. P. S. & Enumc. 48. seqq.*

CONCLUSIO XXXV.

Quoties replica non est pars libelli, actor super articulis elisiuis post litem contestatam iuramentum recte defert.

In arbitrio actoris est, utrum replicam libello statim inserere, an uero eandem tamdiu, donec exceptiones a reo obiectae fuerint, differre uelit. Sed plurimum interest ratione modi probandi. Nam, si replica pars libelli sit, iuramentum super eadem post guarandam praestitam, aut litem contestatam, deferri nequit. Secus est, si actor replicam in libello omitrat, sed articulos tamen elisiuos formet, tunc enim integrum eidem est adhuc super iisdem iusiurandum deferre. Sententia enim, per quam probatio actori iniuncta est, ad contenta libelli a reo negata pertinet, adeoque ad replicam, quae a libello plane diuersa atque distincta est, trahi nequit. Quae sententia cum in supremo Appellationum Senatu,
H tum

tum in Collegiis Vitembergenſibus hodie recepta eſt. Aliter iudicant Lipſienſes, qui iuramenti delationem ſuper articulis probatorialibus, eluſiuis licet, indefinite excludunt. Vid. *Dn. Riwin. ad O. P. S. t. 20. E. nunc. 117.*

CONCLUSIO XXXVI.

Actor, qui poſt delatum ſibi a reo ſuper exceptionibus iuramentum conſcientiam probationibus defendit, articulos ſuper replica non recte format.

Probatio pro exoneranda conſcientia in locum delati iuriſiurandi ſuccedit, ac eius declinandi cauſa ſuſcipi ſolet. Ex quo conſequitur, idem utriuſque obiectum eſſe, circa quod uerſatur, neque articulos probatoriales ſuper alia re, quam de qua iurandum fuerat, formandos eſſe. Vnde ſicuti reus eo caſu, quo conſcientiam ſuam aduerſus iuramentum ſuper fundamento actionis ſibi delatum defendit, exceptiones ſuas incongrue immiſcet; ita etiam actor, cum delatio iuramenti ſuper exceptionibus a reo facta eſt, conſcientiam per probationes non aliter tueri poteſt, quam ſi factum in illis comprehenſum elidat; cum quo replicationes eius utique nihil commune habent; quippe quae ueritatem factorum, quibus reus innititur, ac unde ſuas exceptiones elicit, ſupponunt. Quod ni ita eſſet, aduerſarius haud exiguum damnum incurreret, cui hac ratione uia, reprobationis contra replicam actoris, nec non facultas interrogatoria dandi praecluderetur. *Dn. Berg. El.*

El. Disc. For. t. 19. Obs. 2. Cuius generis exemplum Collegio Vitembergensi, cum alias, tum sigillatim M. Oct. 1706. in causa Gottfried Niclas Ulrichen/ contra Marien Lensschen eiusque maritum Andreem Lensschen/ cui lis denunciata fuerat, ad requisitionem Senatus Zittauiensis oblatum est; ubi permutatione bonorum utrinque facta, cum alter alteri ex lege permutationis cauponam tradidisset, eius uxor Remedio *Can. Redintegranda caus. 3. q. 1.* usa in possessorio uictoriam reportauerat. Alter, instituto petitorio, litem simul marito denunciavit; hic exceptionem doli obiecit, quod noctu inter pocula ad conventionem illam de permutandis praediis ab actore dolo inductus fuisset, ac desuper illi iusiurandum detulit; qui, suscepta probatione pro exoneranda conscientia, articulos complures direxerat ad replicam rati habitationis altero die secutae; quos tamen omnes, ceu impertinentes, laudatum Collegium reiecit, & quamuis illos testes affirmassent, nihilo secius pronuntiavit: *Dasß litis denunciant sein Gewissen mit Beweiß zur Nothdurfft nicht vertreten/ derowegen er den ihme zu erkandten Eyd nach vorhergehenden litis denunciaten Eyd vor Gefährde nochmahls abzuschwören schuldig. B. X. W.*

os (o) so

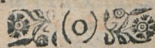
Excel-

Excellentissimo Celeberrimoque
Viro
IOANNI MEYERO,
Profess. Ratisbonensium Publico
S. D.

PRÆSES.

Cum propter singulares uirtutes ac merita Tua, quorum apud omnes peruagatissima fama est, amicitiam Tuam saepe multumque experierim, tum mirifice laetatus sum occasione a Te ipso literis ultro admota; quibus filii Tui rationes, quas studiorum causa apud nos iniit, mihi commendaſti. Quae res satis prospere, ut puto, ceſſit. Nam & in rebus pulchris operam ponit, & ego in ſpem uenio fore, ut haud lubricis gradibus nixus in curriculo studiorum feliciter procedat, & patriae aptum bonumque ciuem reddat, fructusque cumulatiffimos Inclytae Ratisbonae referat, quae fuit ſemper, eritque in poſterum ſummorum ſapientiffimorumque Procerum ſedes ac domicilium. Igitur habeo, quam obrem Tibi, Vir Celeberrime, gratuler, Tibique meritis graui inſigne ſincerumque gaudium ex moribus filii ſpondeam, quem, dato ſemel uirtuti loco, maiora deinceps ſpatia, praefertim ſi, ut ſpero, dictis meis audiens porro fuerit, facturum eſſe confido. Quae ratione Tuum bonorumque omnium fauorem, accendet, & quam de ſe excitauit, ſpem recte agendo confirmabit. Vale. Dab. Vitembergae quarto Idus Sept. M D C C VII.

Wittenberg, Diss., 1707

Wittenberg, Diss., 1707

ULB Halle

3

003 588 122

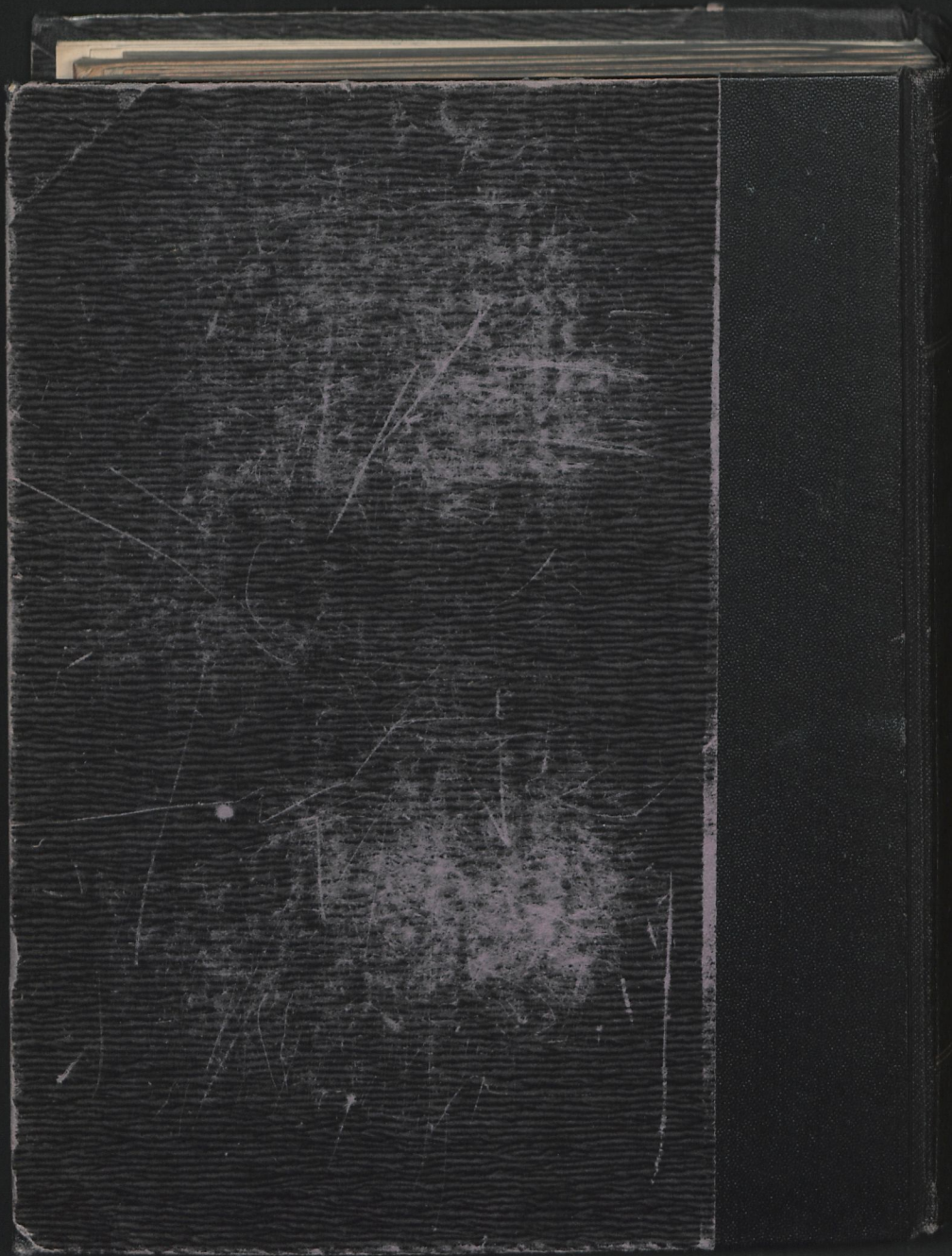

f

g.

v. 278

DISPUTATIO JURIDICA,
qua
SELECTAS
CONCLUSIONES
FORENSES

PRÆSIDE
DN. JO. BALTHAS. WERNHERO,
D. Prof. Publ. & p.t. Academiae
Pro-Rectore,

Ad D. Septembr. M D C C V I I.

H. L. Q. C.

Publice ventilandas proponet
JOANNES MEYER,
Ratisbonensis.

VITEMBERGÆ SAXONVM,
Typis CHRISTIANI SCHRÖDTERI, Acad. Typogr.

37.

~~289~~
1004
96 16

7c

